

HET HEILIG EVANGELIE

NAAR de beschrijving van

JOHANNES

1

De vleeschwording des Woords:

- 1 In den beginne was het Woord,
en het Woord was bij God,
en het Woord was God.
- 2 Dit was in den beginne bij God.
- 3 Alle dingen zijn door Hetzelve gemaakt,
en zonder Hetzelve is geen ding gemaakt
dat gemaakt is.
- 4 In Hetzelve was het Leven,
en het Leven was het Licht der menschen;
5 en het Licht schijnt in de duisternis,
en de duisternis heeft hetzelve niet begrepen.

- 6 Daar was een mensch van God gezonden,
wiens naam was Johannes:
7 deze kwam tot eene getuigenis
om van het Licht te getuigen,
opdat zij allen door Hem gelooven zouden.
- 8 Hij was het Licht niet,
maar *was gezonden* opdat hij van het Licht getuigen zoude.
- 9 *Dit* was het waarachtige Licht,
hetwelk verlicht een iegelijk mensch,
komende in de wereld.
- 10 Hij was in de wereld,
en de wereld is door Hem gemaakt,
en de wereld heeft Hem niet gekend.
- 11 Hij is gekomen tot het Zijne,
en de Zijnen hebben Hem niet aangenomen.
- 12 Maar zoovelen Hem aangenomen hebben,
dien heeft Hij macht gegeven kinderen Gods te worden,
namelijk die in Zijnen Naam gelooven;
- 13 welke niet uit den bloede,
noch uit den wil des vleesches,
noch uit den wil des mans,
maar uit God geboren zijn.
- 14 En het Woord is vleesch geworden
en heeft onder ons gewoond
en wij hebben Zijne heerlijkheid aanschouwd,
eene heerlijkheid als des Eeniggeborenen van den Vader,
vol van genade en waarheid.
- 15 Johannes getuigt van Hem
en heeft geroepen,
zeggende:
"Deze was het van Welken ik zeide:
'Die na mij komt,
is vóór mij geworden,
want Hij was eer dan ik.'"
- 16 En uit Zijne volheid hebben wij allen ontvangen,
ook genade voor genade;
- 17 want de wet is door Mozes gegeven,

de genade en de waarheid is door Jezus Christus geworden.
18 Niemand heeft ooit God gezien;
de eeniggeboren Zoon,
Die in den schoot des Vaders is,
Die heeft Hem ons verklaard.

Getuigenis van Johannes den Dooper:

19 En dit is de getuigenis van Johannes
toen de Joden *eenige* priesters en Levieten afzonden van Jeruzalem,
opdat zij hem zouden vragen:
"Wie zijt gij?"
20 En hij beleet
en loochende het niet,
en beleet:
"Ik ben de Christus niet."
21 En zij vraagden hem:
"Wat dan?
Zijt gij Elía?"
En hij zeide:
"Ik ben *die* niet."
"Zijt gij de Profeet?"
En hij antwoordde:
"Neen."
22 Zij zeiden dan tot hem:
"Wie zijt gij?
opdat wij antwoord geven mogen dengenen,
die ons gezonden hebben:
wat zegt gij van uzelfen?"
23 Hij zeide:
"Ik ben de stem des roependen in de woestijn:
'Maakt den weg des HEEREN recht,'
gelijk Jesaja de profeet gesproken heeft."
24 En de afgezonden waren uit de Farizeërs.
25 En zij vraagden Hem
en spraken tot Hem:
"Waarom doopt gij dan,
zoo gij de Christus niet zijt,
noch Elía,
noch de Profeet?"
26 Johannes antwoordde hun,
zeggende:
"Ik doop met water,
maar Hij staat midden onder ulieden,
dien gij niet kent;
27 dezelve is 't,
die na Mij komt,
Welke vóór mij geworden is,
Wien ik niet waardig ben,
dat ik Zijnen schoenriem zoude ontbinden."
28 Deze dingen zijn geschied in Bethabara,
over den Jordaan,
waar Johannes was doopende.
29 Des anderen daags zag Johannes Jezus tot zich komen
en zeide:
"Zie het Lam Gods,
Dat de zonde der wereld wegneemt.
30 Deze is 't
van Welken ik gezegd heb:

'Na mij komt een Man,
Die vóór mij geworden is,
want Hij was eer dan ik.'
31 En ik kende hem niet;
maar opdat Hij aan Israël zoude geopenbaard worden,
daarom ben ik gekomen
doopende met het water."
32 En Johannes getuigde,
zeggende:
"Ik heb den Geest zien nederdalen uit den hemel
gelijk een duive
en Hij bleef op Hem.
33 En ik kende Hem niet;
maar Die mij gezonden heeft om te doopen met water,
Die had mij gezegd:
'Op Welken gij den Geest zult zien nederdalen,
en op Hem blijven,
Deze is 't,
Die met den Heiligen Geest doopt.'
34 En ik heb gezien
en heb getuigd,
dat Deze de Zoon Gods is."

De eerste discipelen:

35 Des anderen daags wederom stond Johannes,
en twee uit zijne discipelen;
36 en ziende op Jezus *daar* wandelende,
zeide hij:
"Zie,
het Lam Gods."
37 En die twee discipelen hoorden hem *dat* spreken,
en zij volgden Jezus.
38 En Jezus Zich omkeerende
en ziende hen volgen,
zeide tot hen:
39 "Wat zoekt gij?"
En zij zeiden tot Hem:
"Rabbi
(t welk is te zeggen, overgezet zijnde, Meester),
waar woont Gij?"
40 Hij zeide tot hen:
"Komt
en ziet."
Zij kwamen
en zagen waar Hij woonde,
en bleven dien dag bij Hem;
en het was omtrent de tiende ure.
41 Andréas de broeder van Simon Petrus was een van de twee,
die het van Johannes gehoord hadden
en Hem gevolgd waren;
42 deze vond eerst zijnen broeder Simon,
en zeide tot hem:
"Wij hebben gevonden den Messias",
't welk is, overgezet zijnde, de Christus.
43 En Hij leidde hem tot Jezus.
En Jezus hem aanziende zeide:
"Gij zijt Simon,
de zoon van Jona;

- gij zult genaamd worden Cefas";
hetwelk overgezet wordt Petrus.
- 44 Des anderen daags wilde Jezus henengaan naar Galiléa,
en vond Filippus
en zeide tot hem:
"Volg Mij."
- 45 Filippus nu was van Bethsaïda
uit de stad van Andréas en Petrus.
- 46 Filippus vond Nathanaël
en zeide tot hem:
"Wij hebben *dien* gevonden,
van welken Mozes in de Wet geschreven heeft en de Profeten,
namelijk Jezus, den zoon Jozefs, van Nazaret."
- 47 En Nathanaël zeide tot hem:
"Kan uit Nazaret iets goeds zijn?"
Filippus zeide tot hem:
"Kom
en zie."
- 48 Jezus zag Nathanaël tot Zich komen,
en zeide van hem:
"Zie,
waarlijk een Israëliet
in welken geen bedrog is."
- 49 Nathanaël zeide tot Hem:
"Van waar kent Gij mij?"
Jezus antwoordde
en zeide tot hem:
"Eer u Filippus riep,
daar gij onder den vijgeboom waart,
zag Ik u."
- 50 Nathanaël antwoordde
en zeide tot Hem:
"Rabbi,
Gij zijt de Zoon Gods,
Gij zijt de Koning Israëls."
- 51 Jezus antwoordde
en zeide tot hem:
"Omdat Ik u gezegd heb:
'Ik zag u onder den vijgeboom',
zoo gelooft gij:
gij zult groter dingen zien dan deze."
- 52 En Hij zeide tot hem:
"Voorwaar, voorwaar zeg ik ulieden,
van nu aan zult gij den hemel zien geopend,
en de Engelen Gods opklimmende
en nederdalende op den Zoon des menschen."

2

De bruiloft te Kana:

- 1 En op den derden dag was daar een bruiloft
te Kana in Galiléa,
en de Moeder van Jezus was aldaar;
- 2 en Jezus was óók genood,
en Zijne discipelen,
tot de bruiloft.
- 3 En als er wijn ontbrak,
zeide de Moeder van Jezus tot Hem:

- "Zij hebben geen wijn."
4 Jezus zeide tot haar:
"Vrouwe,
wat heb ik met U te doen?
Mijne ure is nog niet gekomen."
5 Zijne Moeder zeide tot de dienaars:
"Zoo wat Hij ulieden zal zeggen,
doe *dat*."
6 En aldaar waren zes steenen watervaten gesteld,
naar de reiniging der Joden,
elk houdende twee of drie metréten.
7 Jezus zeide tot hen:
"Vult de watervaten met water."
En zij vulden ze tot boven toe.
8 En Hij zeide tot hen:
"Schept nu
en draagt het tot den hofmeester."
En zij droegen het.
9 Als nu de hofmeester het water, dat wijn geworden was,
geproefd had
(en hij wist niet van waar *de wijn* was,
maar de dienaren,
die het water geschept hadden, wisten het)
zoo riep de hofmeester den bruidegom,
10 en zeide tot hem:
"Alle man zet eerst den goeden wijn op,
en wanneer men wél gedronken heeft,
alsdan den minderen;
maar gij hebt den goeden wijn tot nu toe bewaard."
11 Dit begin der teekenen heeft Jezus gedaan
te Kana in Galiléa,
en heeft Zijne heerlijkheid geopenbaard:
en Zijne discipelen geloofden in Hem.
12 Daarna ging Hij af naar Kapernaüm,
Hij
en Zijne Moeder
en Zijne broeders
en Zijne discipelen,
en zij bleven aldaar niet vele dagen.

De tempelreiniging:

- 13 En het Pascha der Joden was nabij,
en Jezus ging op naar Jeruzalem.
14 En Hij vond in den tempel,
die ossen
en schapen
en duiven verkochten,
en de wisselaars *daar* zittende;
15 en een geesel van touwkens gemaakt hebbende,
dreef Hij ze allen uit den tempel,
ook de schapen
en de ossen;
en het geld der wisselaren stortte Hij uit,
en keerde de tafels om;
16 en Hij zeide tot degenen,
die de duiven verkochten:
"Neemt deze dingen van hier weg;
maakt niet het Huis Mijns Vaders tot een huis van koophandel."

- 17 En Zijne discipelen werden indachtig,
dat er geschreven is:
"De ijver van Uw huis heeft Mij verslonden."
- 18 De Joden antwoordden dan
en zeiden tot Hem:
"Wat teeken toont Gij ons,
dat Gij deze dingen doet?"
- 19 Jezus antwoordde
en zeide tot hen:
"Breekt dezen Tempel,
en in drie dagen zal Ik denzelven oprichten."
- 20 De Joden zeiden dan:
"Zesenveertig jaren is over dezen tempel gebouwd,
en Gij,
zult Gij dien in drie dagen oprichten?"
- 21 Maar Hij zeide *dit* van den Tempel Zijns lichaams.
- 22 Daarom als Hij opgestaan was van de dooden,
werden Zijne discipelen gedachtig,
dat Hij dit tot hen gezegd had,
en zij geloofden de Schrift
en het woord,
dat Jezus gesproken had.

Tijdens de Paaschweek te Jeruzalem:

- 23 En als Hij te Jeruzalem was op het Pascha,
in het feest,
geloofden velen in Zijnen Naam,
ziende Zijne teekenen,
die Hij deed.
- 24 Maar Jezus Zelf betrouwde hun Zichzelven niet,
omdat Hij ze allen kende,
- 25 en omdat Hij niet van noode had,
dat iemand getuigen zoude van den mensch:
want Hij Zelf wist,
wat in den mensch was.

3

Het gesprek met Nicodemus:

- 1 En daar was een mensch uit de Farizeërs,
wiens naam was Nicodemus,
een overste der Joden:
- 2 deze kwam des nachts tot Jezus,
en zeide tot Hem:
"Rabbi,
wij weten,
dat Gij zijt een Leeraar van God gekomen;
want niemand kan deze teekenen doen,
die Gij doet,
zoo God met hem niet is."
- 3 Jezus antwoordde
en zeide tot hem:
"Voorwaar, voorwaar, zeg Ik u,
tenzij dat iemand wederom geboren worde,
hij kan het Koninkrijk Gods niet zien."
- 4 Nicodemus zeide tot Hem:
"Hoe kan een mensch geboren worden, *nu* oud zijnde?
Kan hij ook andermaal in den schoot zijner moeder ingaan

en geboren worden?"

5 Jezus antwoordde:
"Voorwaar, voorwaar zeg Ik u,
zoo iemand niet geboren wordt uit water en Geest,
hij kan in het Koninkrijk Gods niet ingaan.

6 Hetgeen uit het vleesch geboren is,
dat is vleesch,
en hetgeen uit den Geest geboren is,
dat is geest.

7 Verwonder u niet dat Ik u gezegd heb:
'Gijlieden moet wederom geboren worden.'

8 De wind blaast waarhenen hij wil,
en gij hoort zijn geluid,
maar gij weet niet van waar hij komt
en waar hij henegaat:
alzóó is een iegelijk,
die uit den Geest geboren is."

9 Nicodemus antwoordde
en zeide tot Hem:
"Hoe kunnen deze dingen geschieden?"

10 Jezus antwoordde
en zeide tot hem:
"Zijt gij een leeraar Israëls
en weet gij deze dingen niet?"

11 Voorwaar, voorwaar zeg Ik u,
wij spreken wat wij weten,
en getuigen wat wij gezien hebben,
en gijlieden neemt onze getuigenis niet aan.

12 Indien Ik ulieden de aardsche dingen gezegd heb
en gij niet gelooft,
hoe zult gij gelooven,
indien Ik ulieden de hemelsche zoude zeggen?

13 En niemand is opgevaren in den hemel,
dan Die uit den hemel nedergekomen is,
namelijk de Zoon des menschen, Die in den hemel is.

14 En gelijk Mozes de slang in de woestijn verhoogd heeft,
alzóó moet de Zoon des menschen verhoogd worden,
opdat een iegelijk,
die in Hem gelooft,
niet verderve,
maar het eeuwige leven hebbe.

16 Want alzóó lief heeft God de wereld gehad,
dat Hij Zijnen eeniggeboren Zoon gegeven heeft,
opdat een iegelijk,
die in Hem gelooft,
niet verderve,
maar het eeuwige leven hebbe.

17 Want God heeft Zijnen Zoon niet gezonden in de wereld,
opdat Hij de wereld veroordeelen zoude,
maar opdat de wereld door Hem zoude behouden worden.

18 Die in Hem gelooft,
wordt niet veroordeeld,
maar die niet gelooft,
is alreede veroordeeld,
dewijl hij niet heeft geloofd in den Naam des eeniggeboren Zoons Gods.

19 En dit is het oordeel,
dat het licht in de wereld gekomen is,
en de menschen hebben de duisternis liever gehad dan het licht;

want hunne werken waren boos.
20 Want een iegelijk,
die kwaad doet,
haat het licht,
en komt tot het licht niet,
opdat zijne werken niet bestraft worden;
21 maar die de waarheid doet,
komt tot het licht,
opdat zijne werken openbaar worden,
dat zij in God gedaan zijn.

De bruidegom en zijn vriend:

22 Na dezen kwam Jezus en zijne discipelen in het land van Judéa
en onthield zich aldaar met hen
en doopte.
23 En Johannes doopte ook in Enon bij Salim,
dewijl aldaar vele wateren waren;
en zij kwamen daar
en werden gedoopt;
24 want Johannes was nog niet in de gevangenis geworpen.
25 Daar rees dan eene vraag *van eenigen* uit de discipelen van Johannes
met de Joden over de reiniging;
26 en zij kwamen tot Johannes
en zeiden tot hem:
"Rabbi,
die met U was over den Jordaen,
Welken gij getuigenis gaaft,
zie,
Die doopt
en zij komen allen tot Hem."
27 Johannes antwoordde
en zeide:
"Een mensch kan geen ding aannemen,
zoo het hem uit den hemel niet gegeven is.
28 Gijzelve zijt mijne getuigen,
dat ik gezegd heb:
'Ik ben de Christus niet',
maar dat ik voor hem henen uitgezonden ben.
29 Die de bruid heeft,
is de bruidegom;
maar de vriend des bruidegoms,
die staat
en hem hoort,
verblijdt zich met blijdschap om de stem des bruidegoms.
Zoo is dan mijne blijdschap vervuld geworden.
30 Hij moet wassen,
maar ik minder worden.
31 Die van boven komt,
is boven allen.
Die uit de aarde is *voortgekomen*,
die is uit de aarde
en spreekt uit de aarde:
Die uit den hemel komt,
is boven allen;
32 en hetgeen Hij gezien
en gehoord heeft,
dat getuigt Hij,
en Zijne getuigenis neemt niemand aan.

33 Die Zijne getuigenis aangenomen heeft,
die heeft verzegeld,
dat God waarachtig is.
34 Want Dien God gezonden heeft,
Die spreekt de woorden Gods;
want God geeft Hem den Geest niet met mate.
35 De Vader heeft den Zoon lief,
en heeft alle dingen in Zijn hand gegeven.
36 Die in den Zoon gelooft,
die heeft het eeuwige leven;
maar die den Zoon ongehoorzaam is,
die zal het leven niet zien,
maar de toorn Gods blijft op hem."

4

Het gesprek met de Samaritaansche vrouw:

1 Als dan de Heere verstond,
dat de Farizeërs gehoord hadden,
dat Jezus meer discipelen maakte en doopte dan Johannes,
2 (hoewel Jezus Zelf niet doopte,
maar Zijne discipelen),
3 zoo verliet Hij Judéa
en ging wederom henen naar Galiléa.
4 En Hij moest door Samarië gaan.
5 Hij kwam dan in eene stad van Samarië,
genaamd Sichar,
nabij het stuk land,
hetwelk Jakob zijnen zoon Jozef gaf;
6 en aldaar was de fontein Jakobs.
Jezus dan vermoeid zijnde van de reis,
zat alzoov nevens de fontein;
het was omtrent de zesde ure.
7 Daar kwam eene vrouw uit Samarië
om water te putten.
Jezus zeide tot haar:
"Geef Mij te drinken."
8 (Want Zijne discipelen waren henegegaan in de stad,
opdat zij spijze zouden koopen.)
9 Zoo zeide dan de Samaritaansche vrouw tot Hem:
"Hoe begeert Gij,
die een Jood zijt,
van mij te drinken,
die eene Samaritaansche vrouw ben?
Want de Joden houden geen gemeenschap met de Samaritanen."
10 Jezus antwoordde
en zeide tot haar:
"Indien gij de gave Gods kendet,
en wie Hij is,
Die tot u zegt:
'Geef Mij te drinken',
zoo zoudt gij van Hem hebben begeerd,
en Hij zoude u levend water gegeven hebben."
11 De vrouw zeide tot Hem:
"Heere,
gij hebt niets om mede te putten,
en de put is diep:
van waar hebt Gij dan het levend water?"

- 12 Zijt Gij meerder dan onze vader Jakob,
die ons den put gegeven heeft,
en hij zelf heeft daaruit gedronken,
en zijn kinderen,
en zijn vee?"
- 13 Jezus antwoordde
en zeide tot haar:
"Een ieder,
die van dit water drinkt,
zal wederom dorsten;
14 maar zoo wie gedronken zal hebben van het water,
dat Ik hem geven zal,
dien zal in eeuwigheid niet dorsten,
maar het water,
dat Ik hem zal geven,
zal in hem worden eene fontein van water,
springende tot in het eeuwige leven."
- 15 De vrouw zeide tot Hem:
"Heere,
geef mij dat water,
opdat mij niet dorste,
en ik hier niet *moet* komen om te putten."
- 16 Jezus zeide tot haar:
"Ga henen,
roep uwen man
en kom hier."
- 17 De vrouw antwoordde
en zeide:
"Ik heb geenen man."
Jezus zeide tot haar:
"Gij hebt wèl gezegd:
'Ik heb geenen man';
18 want gij hebt vijf mannen gehad,
en dien gij nu hebt,
is uw man niet:
dat hebt gij in waarheid gezegd."
- 19 De vrouw zeide tot Hem:
"Heere,
ik zie,
dat gij een Profeet zijt.
20 Onze vaderen hebben op dezen berg aanbeden,
en gijlieden zegt,
dat te Jeruzalem de plaats is,
daar men moet aanbidden."
- 21 Jezus zeide tot haar:
"Vrouw,
geloof Mij,
de ure komt,
wanneer gijlieden noch op dezen berg,
noch te Jeruzalem den Vader zult aanbidden.
22 Gijlieden aanbidt wat gij niet weet,
wij aanbidden wat wij weten;
want de zaligheid is uit de Joden;
23 maar de ure komt
en is nu,
wanneer de ware aanbidders den Vader aanbidden zullen in geest en waarheid;
want de Vader zoekt ook dezulken,
die Hem *alzóó* aanbidden.

- 24 God is een Geest,
en Die Hem aanbidden,
moeten *Hem* aanbidden in geest en waarheid."
25 De vrouw zeide tot Hem:
"Ik weet,
dat de Messias komt
(die genaamd wordt Christus);
wanneer Die zal gekomen zijn,
zoo zal Hij ons alle dingen verkondigen."
26 Jezus zeide tot haar:
"Ik ben het,
Die met u spreekt."

Jezus en de Samaritanen:

- 27 En daarop kwamen Zijne discipelen
en verwonderden zich,
dat Hij met een vrouw sprak.
Nochtans zeide niemand:
"Wat vraagt Gij",
of "Wat spreekt Gij met haar?"
28 Zoo verliet de vrouw dan haar watervat,
en ging henen in de stad,
en zeide tot de lieden:
29 "Komt,
ziet een Mensch,
Die mij gezegd heeft alles wat ik gedaan heb:
is deze niet de Christus?"
30 Zij dan gingen uit de stad
en kwamen tot Hem.
31 En ondertusschen baden Hem de discipelen,
zeggende:
"Rabbi, eet."
32 Maar Hij zeide tot hen:
"Ik heb eene spijze om te eten,
die gij niet weet."
33 Zoo zeiden dan de discipelen tegen elkander:
"Heeft Hem iemand te eten gebracht?"
34 Jezus zeide tot hen:
"Mijne spijze is,
dat Ik doe den wil Desgenen,
Die Mij gezonden heeft
en Zijn werk volbrengt.
35 Zegt gijlieden niet:
'Het zijn nog vier maanden
en *dan* komt de oogst?'
Zie,
Ik zeg u,
heft uwe oogen op
en aanschouwt de landen,
want zij zijn alreede wit om te oogsten.
36 En die maait,
ontvangt loon
en vergadert vrucht ten eeuwigen leven,
opdat zich te zamen verblijden beide,
die zaait
en die maait;
37 want hierin is de spreuk waarachtig:
'Een ander is 't, die zaait

en een ander, die maait.'
38 Ik heb u uitgezonden om te maaien,
hetgeen gij niet bearbeid hebt;
anderen hebben 't bearbeid,
en gij zijt tot hunnen arbeid ingegaan."
39 En velen der Samaritanen uit die stad geloofden in Hem,
om het woord der vrouw,
die getuigde:
"Hij heeft mij gezegd alles wat ik gedaan heb."
40 Als dan de Samaritanen tot Hem gekomen waren,
baden zij Hem,
dat Hij bij hen bleve;
en Hij bleef aldaar twee dagen.
41 En daar geloofden er veel meer om Zijns words wille,
42 en zeiden tot de vrouw:
"Wij gelooven niet meer om uws zeggens wille,
want wijzelve hebben Hem gehoord
en weten,
dat Deze waarlijk is de Christus,
de Zaligmaker der wereld."

De zoon van een hofbeambte te Kapernaüm genezen:

43 En na de twee dagen ging Hij van daar,
en ging henen naar Galiléa;
44 want Jezus heeft Zelf getuigd,
dat een Profeet in Zijn eigen vaderland geen eere heeft.
45 Als Hij dan in Galiléa kwam,
ontvingen Hem de Galileërs,
gezien hebbende alle de dingen,
die Hij te Jeruzalem op het feest gedaan had;
want ook zij waren tot het feest gegaan.
46 Zoo kwam dan Jezus wederom te Kana in Galiléa,
waar Hij het water wijn gemaakt had.
En daar was een zeker koninklijk *hoveling*,
wiens zoon krank was,
te Kapernaüm:
47 deze gehoord hebbende,
dat Jezus uit Judéa in Galiléa kwam,
ging tot Hem
en bad Hem,
dat Hij afkwame
en zijnen zoon gezond maakte;
want hij lag op zijn sterven.
48 Jezus dan zeide tot hem:
"Tenzij dat gijlieden teekenen en wonderen ziet,
zoo zult gij niet gelooven."
49 De koninklijke *hoveling* zeide tot Hem:
"Heere,
kom af,
eer mijn kind sterft."
50 Jezus zeide tot hem:
"Ga henen,
uw zoon leeft."
En de mensch geloofde het woord,
dat Jezus tot hem zeide,
en ging henen.
51 En als hij nu afgang,
kwamen hem zijne dienstknechten tegemoet

- en boodschapten,
zeggende:
"Uw kind leeft."
52 Zoo vraagde hij dan van hen de ure in welke het beter met hem geworden was,
en zij zeiden tot hem:
"Gisteren te zeven uur verliet hem de koorts."
53 De vader bekende dan,
dat het op dezelfde ure *was*,
in dewelke Jezus tot hem gezegd had:
"Uw zoon leeft";
en hij geloofde zelf,
en zijn geheele huis.
54 Dit tweede teeken heeft Jezus wederom gedaan,
als Hij uit Judéa in Galiléa gekomen was.

5

De kranke van Bethesda:

- 1 Na dezen was er een feest der Joden,
en Jezus ging op naar Jeruzalem.
2 En daar is te Jeruzalem aan de *Schaapspoort* een badwater,
hetwelk in 't Hebreeuwsch toegenaamd wordt Bethesda,
hebbende vijf zalen.
3 In dezelve lag eene groote menigte van zieken,
blinden,
kreupelen,
verdorden,
[wachtende op de roering des waters;
4 want een Engel daalde neder op zekeren tijd in het badwater,
en beroerde het water:
die dan het eerst daarin kwam na de beroering van het water,
die werd gezond,
van wat ziekte hij ook bevangen was.]
5 En aldaar was een zeker mensch,
die achtendertig jaren krank gelegen had.
6 Jezus ziende dezen liggen,
en wetende dat hij nu langen tijd gelegen had,
zeide tot hem:
"Wilt gij gezond worden?"
7 De kranke antwoordde hem:
"Heere, ik heb niet een mensch
om mij te werpen in het badwater,
wanneer het water beroerd wordt;
en terwijl ik kom,
zoo daalt een ander vóór mij neder."
8 Jezus zeide tot hem:
"Sta op,
neem uw bed op
en wandel."
9 En terstond werd de mensch gezond,
en nam zijn bed op
en wandelde.
En het was sabbat op dien dag.
10 De Joden zeiden dan tot dengene,
die genezen was:
"Het is sabbat,
't is u niet geoorloofd het bed te dragen."
11 Hij antwoordde hun:

- "Die mij gezond gemaakt heeft,
die heeft mij gezegd:
'Neem uw bed op en wandel.'"
- 12 Zij vraagden hem dan:
"Wie is de Mensch,
Die u gezegd heeft:
'Neem uw bed op
en wandel?'"
- 13 En die gezond gemaakt was,
wist niet Wie Hij was;
want Jezus was ontweken,
alzoó daar eene *groot*e schare in die plaats was.
- 14 Daarna vond hem Jezus in den tempel
en zeide tot hem:
"Zie,
gij zijt gezond geworden;
zondig niet meer,
opdat u niet wat ergers geschiede."
- 15 De mensch ging henen
en boodschapte den Joden,
dat het Jezus was,
Die hem gezond gemaakt had.
- 16 En daarom vervolgden de Joden Jezus
en zochten Hem te dooden,
omdat Hij deze dingen op den Sabbat deed.
- 17 En Jezus antwoordde hun:
"Mijn Vader werkt tot nu toe,
en Ik werk *óók*."
- 18 Daarom zochten dan de Joden te meer Hem te dooden,
omdat Hij niet alleen den Sabbat brak,
maar ook zeide,
dat God Zijn Eigen Vader was,
Zichzelven Gode evengelíjk makende.

De Zoon en de Vader:

- 19 Jezus dan antwoordde
en zeide tot hen:
"Voorwaar, voorwaar zeg Ik u,
de Zoon kan niets van Zichzelven doen,
tenzij Hij den Vader dat ziet doen;
want zoo wat Die doet,
hetzelve doet ook de Zoon desgelijks.
- 20 Want de Vader heeft den Zoon lief,
en toont Hem alles wat Hij doet,
en Hij zal Hem grooter werken toonen dan deze,
opdat gij u verwondert.
- 21 Want gelijk de Vader de dooden opwekt
en levend maakt,
alzóó maakt ook de Zoon levend, die Hij wil.
- 22 Want ook de Vader oordeelt niemand,
maar heeft het oordeel den Zoon gegeven,
opdat zij allen den Zoon eeren
gelijk zij den Vader eeren.
Die den Zoon niet eert,
eert den Vader niet,
Die Hem gezonden heeft.
- 24 Voorwaar,
voorwaar zeg Ik u,

die Mijn woord hoort
en gelooft Hem,
Die Mij gezonden heeft,
die heeft het eeuwige leven
en komt niet in de verdoemenis,
maar is uit den dood overgegaan in het leven.

25 Voorwaar,
voorwaar zeg Ik u,
de ure komt en is nu,
wanneer de dooden zullen hooren de stem van den Zoon Gods,
en die ze gehoord hebben, zullen leven;

26 want gelijk de Vader het leven heeft in Zichzelven,
alzóó heeft Hij ook den Zoon gegeven het leven te hebben in Zichzelven,

27 en heeft Hem macht gegeven ook gericht te houden,
omdat hij des menschen Zoon is.

28 Verwondert u daar niet over;
want de ure komt,
in welke allen, die in de graven zijn, Zijne stem zullen hooren,

29 en zullen uitgaan,
die het goede gedaan hebben, tot de opstanding des levens,
en die het kwade gedaan hebben, tot de opstanding der verdoemenis.

30 Ik kan van Mijzelven niets doen:
gelijk Ik hoor,
oordeel Ik,
en Mijn oordeel is rechtvaardig;
want Ik zoek niet Mijnen wil,
maar den wil des Vaders,
Die Mij gezonden heeft.

31 Indien Ik van Mijzelven getuig,
Mijne getuigenis is niet waarachtig:

32 er is een Ander, Die van Mij getuigt,
en Ik weet,
dat de getuigenis, welke Hij van Mij getuigt, waarachtig is.

33 Gijlieden hebt tot Johannes gezonden,
en hij heeft der Waarheid getuigenis gegeven;

34 doch Ik neem geene getuigenis van een mensch,
maar dit zeg Ik,
opdat gijlieden zoudt behouden worden.

35 Hij was eene brandende en lichtende kaars,
en gij hebt u voor eenen korten tijd in zijn licht willen verheugen;

36 maar Ik heb eene getuigenis meerder dan *die* van Johannes;
want de werken, die Mij de Vader gegeven heeft
om die te volbrengen,
die werken, die Ik doe,
getuigen van Mij,
dat Mij de Vader gezonden heeft.

37 En de Vader, die Mij gezonden heeft,
Die heeft Zelf van Mij getuigd.
Gij hebt noch Zijne Stem ooit gehoord,
noch Zijne Gedaante gezien,

38 en Zijn Woord hebt gij niet in u blijvende;
want gij gelooft Dien niet,
Dien Hij gezonden heeft.

39 Onderzoekt de Schriften,
want gij meent in dezelve het eeuwige leven te hebben,
en die zijn het, die van Mij getuigen.

40 En gij wilt tot Mij niet komen,
opdat gij het leven moogt hebben.

41 Ik neem geene eer van menschen;
42 maar Ik ken ulieden,
dat gij de liefde Gods in uzelve niet hebt.
43 Ik ben gekomen in den Naam Mijns Vaders,
en gij neemt Mij niet aan;
zoo een ander komt in zijnen eigenen naam,
dien zult gij aannemen.
44 Hoe kunt gij gelooven,
gij die eer van elkander neemt,
en de eer, die van God alleen is, niet zoekt?
45 Meent niet, dat Ik u verklagen zal bij den Vader:
die u verklaagt, is Mozes, op welchen gij gehoopt hebt.
46 Want indien gij Mozes geloofdet,
zoo zoudt gij Mij gelooven;
want hij heeft van Mij geschreven.
47 Maar zoo gij zijne schriften niet gelooft,
hoe zult gij Mijne woorden gelooven?"

6

De spijziging der vijfduizend:

1 Na dezen vertrok Jezus over de zee van Galiléa,
welke is *de zee* van Tiberias;
2 en Hem volgde eene groote schare,
omdat zij Zijne teekenen zagen,
die Hij deed aan de kranken.
3 En Jezus ging op den berg,
en zat aldaar neder met Zijne discipelen.
4 En het Pascha, het feest der Joden, was nabij.
5 Jezus dan de oogen opheffende
en ziende dat eene groote schare tot Hem kwam,
zeide tot Filippus:
"Van waar zullen wij brooden koopen,
opdat deze eten mogen?"
6 (Doch dit zeide Hij hem beproevende,
want Hij wist Zelf wat Hij doen zoude.)
7 Filippus antwoordde Hem:
"Voor tweehonderd penningen brood is dezen niet genoeg,
opdat een iegelijk van hen een weinig neme."
8 Een van Zijne discipelen,
namelijk Andréas, de broeder van Simon Petrus,
zeide tot Hem:
9 "Hier is een jongskens,
dat vijf gerstenbrooden heeft
en twee vischkens;
maar wat zijn deze onder zoo velen?"
10 En Jezus zeide:
"Doet de menschen nederzitten."
En daar was veel gras in de plaats.
Zoo zaten dan de mannen neder,
omtrent vijfduizend in getal.
11 En Jezus nam de brooden,
en gedankt hebbende deelde Hij ze den discipelen,
en de discipelen dengenen, die nedergezeten waren;
desgelijks ook van de vischkens zooveel zij wilden.
12 En als zij verzadigd waren,
zeide Hij tot Zijne discipelen:
"Vergadert de overgeschoten brokken,

- opdat er niets verloren ga."
- 13 Zij vergaderden ze dan,
en vulden twaalf korven met de brokken van de vijf gerstebrooden,
welke overgeschoten waren dengenen,
die gegeten hadden.
- 14 De menschen dan gezien hebbende het teeken,
dat Jezus gedaan had,
zeiden:
"Deze is waarlijk de Profeet,
die in de wereld komen zoude."
- 15 Jezus dan,
wetende dat zij zouden komen
en Hem met geweld nemen,
opdat zij Hem koning maakten,
ontweek wederom op den berg,
Hij Zelf alleen.

Jezus wandelt in den storm op de zee:

- 16 En als het avond geworden was,
gingen Zijne discipelen af naar de zee;
- 17 En in het schip gegaan zijnde
kwamen zij óver de zee naar Kapernaüm.
En het was alreede duister geworden,
en Jezus was tot hen niet gekomen;
- 18 en de zee verhief zich,
overmits daar een groote wind waaide.
- 19 En als zij omtrent vijfentwintig of dertig stadiën gevaren waren,
zagen zij Jezus wandelende op de zee
en komende bij het schip,
en zij werden bevreesd.
- 20 Maar Hij zeide tot hen:
"Ik ben het,
zijt niet bevreesd."
- 21 Zij hebben dan Hem gewilliglijk in het schip genomen;
en terstond kwam het schip aan het land,
daar zij naar toe voeren.

Het brood uit den hemel:

- 22 Des anderen daags de schare,
die aan de andere zijde der zee stond,
ziende dat aldaar geen ander scheepken was dan dat ééne,
daar Zijne discipelen ingegaan waren,
en dat Jezus met Zijne discipelen in dat scheepken niet was gegaan,
maar *dat* Zijne discipelen alléén weggevaren waren;
- 23 (doch daar kwamen andere scheepkens van Tiberias nabij de plaats,
waar zij het brood gegeten hadden,
als de Heere gedankt had;)
- 24 toen dan de schare zag,
dat Jezus aldaar niet was
noch Zijne discipelen,
zoo gingen zij óók in de schepen
en kwamen te Kapernaüm,
zoekende Jezus;
- 25 en als zij Hem gevonden hadden óver de zee,
zeiden zij tot Hem:
"Rabbi,
wanneer zijt gij hier gekomen?"
- 26 Jezus antwoordde hun

en zeide:
 "Voorwaar, voorwaar zeg ik u,
 gij zoekt Mij niet,
 omdat gij teekenen gezien hebt,
 maar omdat gij van de brooden gegeten hebt
 en verzadigd zijt.

27 Werkt niet *om* de spijze, die vergaat,
 maar *om* de spijze, die blijft tot in het eeuwige leven,
 welke de Zoon des menschen ulieden geven zal;
 want dezen heeft God de Vader verzegeld."

28 Zij zeiden dan tot Hem:
 "Wat zullen wij doen,
 opdat wij de werken Gods mogen werken?"

29 Jezus antwoordde
 en zeide tot hen:
 "Dit is het werk Gods,
 dat gij gelooft in Hem,
Dien Hij gezonden heeft."

30 Zij zeiden dan tot Hem:
 "Wat teeken doet Gij dan,
 opdat wij het mogen zien
 en U gelooven?
 Wat werkt gij?"

31 Onze vaderen hebben het manna gegeten in de woestijn,
 gelijk geschreven is:
 'Hij gaf hun het brood uit den hemel te eten.'"

32 Jezus dan zeide tot hen:
 "Voorwaar, voorwaar zeg Ik u,
 Mozes heeft u niet gegeven het brood uit den hemel,
 maar Mijn Vader geeft u het ware Brood uit den hemel;
 want het Brood Gods is Hij,
Die uit den hemel nederdaalt,
 en Die der wereld het leven geeft."

34 Zij zeiden dan tot Hem:
 "Heere, geef ons altijd dit brood."

35 En Jezus zeide tot hen:
 "Ik ben het Brood des levens:
 die tot Mij komt zal geenszins hongeren,
 en die in Mij gelooft zal nimmermeer dorsten.

36 Maar Ik heb u gezegd,
 dat gij Mij ook gezien hebt,
 en gij gelooft niet.

37 Al wat Mij de Vader geeft zal tot Mij komen,
 en die tot Mij komt zal Ik geenszins uitwerpen.

38 Want Ik ben uit den hemel nedergedaald,
 niet opdat Ik Mijnen wil zoude doen,
 maar den wil desgenen, Die Mij gezonden heeft.

39 En dit is de wil des Vaders,
Die Mij gezonden heeft,
 dat al wat Hij Mij gegeven heeft,
Ik daaruit niet verlieze,
 maar hetzelfde opwekke ten uitersten dage.

40 En dit is de wil desgenen,
 die Mij gezonden heeft,
 dat een iegelijk,
 die den Zoon aanschouwt
 en in Hem gelooft,
 het eeuwige leven hebbe,

en Ik zal hem opwekken ten uitersten dage."
41 De Joden dan murmureerden over Hem,
omdat Hij gezegd had:
"Ik ben het Brood,
Dat uit den hemel nedergedaald is";
42 en zij zeiden:
"Is deze niet Jezus,
de Zoon Jozefs,
Wiens vader en Moeder wij kennen?
Hoe zegt Deze dan:
'Ik ben uit den hemel nedergedaald?'"
43 Jezus antwoordde dan
en zeide tot hen:
"Murmureert niet onder elkander.
44 Niemand kan tot Mij komen,
tenzij dat de Vader,
Die Mij gezonden heeft,
hem trekke;
en Ik zal hem opwekken ten uitersten dage.
45 Daar is geschreven in de Profeten:
'En zij zullen allen van God geleerd zijn.'
Een iegelijk dan, die *het* van de Vader gehoord en geleerd heeft,
die komt tot Mij;
46 niet dat iemand den Vader gezien heeft
dan Die van God is:
Deze heeft den Vader gezien.
47 Voorwaar, voorwaar zeg ik u,
die in Mij gelooft heeft het eeuwige leven.
48 Ik ben het Brood des levens.
49 Uwe vaderen hebben het manna gegeten in de woestijn
en zij zijn gestorven:
50 dit is het Brood,
dat uit den hemel nederdaalt,
opdat de mensch daarvan ete
en niet sterve.
51 Ik ben het levende Brood,
Dat uit den hemel nedergedaald is;
zoo iemand van dit brood eet,
die zal in eeuwigheid leven;
en het brood, dat Ik geven zal,
is Mijn Vleesch,
Hetwelk Ik geven zal voor het leven der wereld."
52 De Joden dan streden onder elkander,
zeggende:
"Hoe kan ons Deze Zijn Vleesch te eten geven?"
53 Jezus dan zeide tot hen:
"Voorwaar, zeg Ik ulieden,
tenzij dat gij het Vleesch van den Zoon des menschen eet
en Zijn bloed drinkt,
zoo hebt gij geen leven in uzelve.
54 Die Mijn Vleesch eet
en Mijn bloed drinkt,
die heeft het eeuwige leven,
en Ik zal hem opwekken ten uitersten dage;
55 want Mijn Vleesch is waarlijk spijs,
en Mijn Bloed is waarlijk drank.
56 Die Mijn Vleesch eet
en Mijn Bloed drinkt,

- die blijft in Mij
en Ik in hem.
- 57 Gelijkerwijs Mij de levende Vader gezonden heeft
en Ik leef door den Vader,
alzo die Mij eet,
dezelve zal leven door Mij.
- 58 Dit is het brood,
dat uit den hemel nedergedaald is;
niet gelijk uwe vaderen het manna gegeten hebben
en zijn gestorven:
die dit brood eet,
zal in eeuwigheid leven."
- 59 Deze dingen zeide Hij in de Synagoge,
leerende te Kapernaüm.

"Deze rede is hard":

- 60 Velen dan van Zijne discipelen *dit* hoorende,
zeiden:
"Deze rede is hard,
wie kan dezelve hooren!"
- 61 Jezus nu, wetende bij Zichzelve,
dat Zijne discipelen daarover murmureerden,
zeide tot hen:
"Ergert ulieden dit?"
- 62 *Wat zoude het dan zijn*, zoo gij den Zoon des menschen zaagt opvaren,
waar Hij te voren was?
- 63 De Geest is het, die levend maakt,
het vleesch is niets nut:
de woorden, die Ik tot u spreek,
zijn geest en zijn leven.
- 64 Maar daar zijn sommigen van ulieden,
die niet gelooven."
Want Jezus wist van den beginne wie zij waren,
die niet geloofden,
en wie hij was,
die Hem verraden zoude.
- 65 En Hij zeide:
"Daarom heb Ik u gezegd,
dat niemand tot Mij komen kan
tenzij dat het hem gegeven zij van Mijnen Vader."

Petrus' belijdenis:

- 66 Van toen af gingen velen Zijner discipelen terug
en wandelden niet meer met Hem.
- 67 Jezus dan zeide tot de twaalve:
"Wilt gijlieden ook niet weggaan?"
- 68 Simon Petrus dan antwoordde Hem:
"Heere, tot wien zullen wij henengaan?
Gij hebt de woorden des eeuwigen levens;
en wij hebben geloofd en bekend,
dat Gij zijt de Christus,
de Zoon des levenden Gods."
- 70 Jezus antwoordde hun:
"Heb Ik niet u twaalf uitverkoren?
En één uit u is een duivel."
- 71 En Hij zeide *dit van* Judas Simons *zoon* Iskariot;
want deze zoude Hem verraden,
zijnde een van de twaalve.

7

Jezus en Zijne broeders:

- 1 En na dezen wandelde Jezus in Galiléa;
want Hij wilde in Judéa niet wandelen,
omdat de Joden Hem zochten te dooden.
- 2 En het feest der Joden,
namelijk de loofhuttenzetting, was nabij.
- 3 Zoo zeiden dan Zijne broeders tot Hem:
"Vertrek van hier
en ga henen in Judéa,
opdat ook Uwe discipelen Uwe werken mogen aanschouwen,
die Gij doet;
- 4 want niemand doet iets in 't verborgen
en zoekt zelf,
dat men openlijk van hem spreke.
Indien Gij deze dingen doet,
zoo openbaar Uzelven aan de wereld."
- 5 Want ook Zijne broeders geloofden niet in Hem.
- 6 Jezus dan zeide tot hen:
"Mijn tijd is nog niet hier,
maar uw tijd is altijd bereid.
- 7 De wereld kan ulieden niet haten,
maar Mij haat zij,
omdat Ik van dezelve getuig,
dat hare werken boos zijn.
- 8 Gaat gijlieden op tot dit feest;
Ik ga nog niet op tot dit feest,
want Mijn tijd is nog niet vervuld."
- 9 En als Hij deze dingen tot hen gezegd had,
bleef Hij in Galiléa.

Meeningsverschil onder de Joden:

- 10 Maar als Zijne broeders opgegaan waren,
toen ging Hij ook Zelf op tot het feest,
niet openlijk,
maar als in 't verborgen.
- 11 De Joden dan zochten Hem op het feest,
en zeiden:
"Waar is Hij?"
- 12 En daar was veel gemurmel van Hem onder de scharen;
sommigen zeiden:
"Hij is goed";
en anderen zeiden:
"Neen, maar Hij verleidt de schare."
- 13 Nochtans sprak niemand vrijmoediglich van Hem
om de vreeze der Joden.

Jezus leerende op het Loofhutenfeest:

- 14 Doch als het nu in het midden van het feest was,
zoo ging Jezus op in den tempel
en leerde.
- 15 En de Joden verwonderden zich,
zeggende:
"Hoe weet Deze de Schriften,
daar Hij ze niet geleerd heeft?"
- 16 Jezus antwoordde hun

en zeide:
"Mijne leer is de Mijne niet,
maar Desgenen Die Mij gezonden heeft;
17 zoo iemand wil Deszelfs wil doen,
die zal van deze leer bekennen of zij uit God is,
dan *of* Ik van Mijzelven spreek.
18 Die van zichzelf spreekt,
zoekt zijne eigene eere;
maar Die de eere zoekt Desgenen,
Die Hem gezonden heeft,
Die is waarachtig
en geen ongerechtigheid is in Hem.
19 Heeft Mozes u niet de wet gegeven?
En niemand van u doet de wet.
Wat zoekt gij Mij te dooden?"
20 De schare antwoordde
en zeide:
"Gij hebt den duivel:
wie zoekt U te dooden?"
21 Jezus antwoordde
en zeide tot hen:
"Eén werk heb Ik gedaan,
en gij verwondert u allen.
22 Daarom, Mozes heeft ulieden de besnijdenis gegeven,
(niet dat ze uit Mozes is,
maar uit de vaderen),
en gij besnijdt een mensch op den sabbat.
23 Indien een mensch de besnijdenis ontvangt op den sabbat,
opdat de wet van Mozes niet verbroken worde,
zijt gij toornig op Mij,
dat Ik een geheelen mensch gezond gemaakt heb op den sabbat?
24 Oordeelt niet naar het aanzien,
maar oordeelt een rechtvaardig oordeel."
25 Sommigen dan uit die van Jeruzalem zeiden:
"Is Deze niet,
Dien zij zoeken te dooden?
26 En zie,
Hij spreekt vrijmoediglijk
en zij zeggen Hem niets.
Zouden nu wel de Oversten waarlijk weten,
dat deze waarlijk is de Christus?
27 Doch van Dezen weten wij vanwaar Hij is;
maar de Christus, wanneer Hij komen zal,
zoo zal niemand weten van waar Hij is."
28 Jezus dan riep in den tempel,
leerende
en zeggende:
"En gij kent Mij,
en gij weet van waar Ik ben;
en Ik ben van Mijzelven niet gekomen,
maar Hij is waarachtig,
Die Mij gezonden heeft,
welken gijlieden niet kent;
29 maar Ik ken Hem,
want Ik ben van Hem,
en Hij heeft Mij gezonden."
30 Zij zochten Hem dan te grijpen;
maar niemand sloeg de hand aan Hem,

want Zijne ure was nog niet gekomen.
31 En velen uit de schare geloofden in Hem,
en zeiden:
"Wanneer de Christus zal gekomen zijn,
zal Hij ook meer teekenen doen dan die,
welke Deze gedaan heeft?"
32 De Farizeërs hoorden,
dat de schare dit van Hem murmelde;
en de Farizeërs en de Overpriesters zonden dienaren,
opdat zij Hem grijpen zouden.
33 Jezus dan zeide tot hen:
"Nog eenen kleinen tijd ben Ik bij u,
en Ik ga henen tot Dengene,
Die Mij gezonden heeft.
34 Gij zult Mij zoeken
en gij zult Mij niet vinden,
en waar Ik ben,
kunt gij niet komen."
35 De Joden dan zeiden tot elkander:
"Waar zal Deze henengaan,
dat wij Hem niet zullen vinden?
Zal Hij tot de verstrooide Grieken gaan,
en de Grieken leeren?
36 Wat is dit voor een rede,
die Hij gezegd heeft:
'Gij zult Mij zoeken
en zult Mij niet vinden,'
en 'waar Ik ben,
kunt gij niet komen?'"
37 En op den laatsten dag,
zijnde de groote *dag* van het feest,
stond Jezus
en riep,
zeggende:
"Zoo iemand dorst,
die kome tot Mij
en drinke.
38 Die in Mij gelooft,
gelijkerwijs de Schrift zegt,
stroomen des levenden waters zullen uit zijn binnenste vloeien."
39 (En dit zeide Hij van den Geest,
Welken ontvangen zouden die in Hem gelooven;
want de Heilige Geest was nog niet,
overmits Jezus nog niet verheerlijkt was.)
40 Velen dan uit de schare deze rede hoorende,
zeiden:
"Deze is waarlijk de profeet";
41 anderen zeiden:
"Deze is de Christus";
en anderen zeiden:
"Zal dan de Christus uit Galiléa komen?
42 Zegt de Schrift niet,
dat de Christus komen zal uit den zede Davids,
en van het vlek Bethlehem,
waar David was?"
43 Daar werd dan tweedracht onder de schare
om Zijnentwille;
44 en sommigen van hen wilden Hem grijpen,

- maar niemand sloeg de hand aan Hem.
- 45 De dienaars dan kwamen tot de Overpriesters en Farizeërs;
en die zeiden tot hen:
"Waarom hebt gij Hem niet gebracht?"
- 46 De dienaars antwoordden:
"Nooit heeft een mensch alzóó gesproken gelijk dezen mensch."
- 47 De Farizeërs dan antwoordden hun:
"Zijt ook gijlieden verleid?"
- 48 Heeft iemand uit de Oversten in Hem geloofd,
of uit de Farizeërs?
- 49 Maar deze schare, die de wet niet weet, is vervloekt."
- 50 Nicodemus zeide tot hen,
welke des nachts tot Hem gekomen was,
zijnde een uit hen:
- 51 "Oordeelt ook onze wet den mensch,
tenzij dat ze eerst van hem gehoord heeft
en verstaat wat hij doet?"
- 52 Zij antwoordden
en zeiden tot Hem:
"Zijt gij óók uit Galiléa?
Onderzoekt
en zie,
dat uit Galiléa geen Profeet opgestaan is."
- 53 En een iegelijk ging henen naar zijn huis.

8

[De Pericope Adulterae] "Wie uwer zonder zonde is . . .":

- 1 Maar Jezus ging naar den Olijfberg.
- 2 En des morgens vroeg kwam Hij wederom in den tempel,
en al het volk kwam tot Hem;
en nedergezeten zijnde leerde Hij hen.
- 3 En de Schriftgeleerden en de Farizeërs brachten tot Hem
eene vrouw in overspel gegrepen;
- 4 en haar gesteld hebbende in 't midden,
zeiden zij tot Hem:
"Meester,
deze vrouw is op de daad zelve gegrepen,
overspel begaande;
- 5 en Mozes heeft ons in de wet geboden,
dat dezulken gesteenigd zullen worden:
Gij dan, wat zegt Gij?"
- 6 En dit zeiden zij Hem verzoekende,
opdat zij *iets* hadden om Hem te beschuldigen.
Maar Jezus nederbukkende schreef met den vinger in de aarde.
- 7 En als zij Hem bleven vragen,
richtte Hij Zich op
en zeide tot hen:
"Die van ulieden zonder zonde is,
werpe het eerst den steen op haar."
- 8 En wederom nederbukkende
schreef Hij in de aarde.
- 9 Maar zij *dit* hoorende,
en van *hunne* consciëntie overtuigd zijnde,
gingen uit,
de één na den ander,
beginnende van de oudsten tot de laatsten;

- en Jezus werd alléén gelaten,
en de vrouw in 't midden staande.
- 10 En Jezus Zich oprichtende,
en niemand ziende dan de vrouw,
zeide tot haar:
"Vrouw, waar zijn deze uwe beschuldigers?
Heeft u niemand veroordeeld?"
- 11 En zij zeide:
"Niemand Heere."
En Jezus zeide tot haar:
"Zoo veroordeel Ik u óók niet:
ga henen
en zondig niet meer."

Jezus' Zelfgetuigenis:

- 12 Jezus dan sprak wederom tot hen,
zeggende:
"Ik ben het Licht der wereld:
die Mij volgt zal in de duisternis niet wandelen,
maar zal het licht des levens hebben."
- 13 De Farizeërs dan zeiden tot Hem:
"Gij getuigt van Uzelven,
Uwe getuigenis is niet waarachtig."
- 14 Jezus antwoordde
en zeide tot hen:
"Hoewel Ik van Mijzelven getuig,
zoo is *nochtans* Mijne getuigenis waarachtig,
want Ik weet vanwaar Ik gekomen ben
en waar Ik henenga;
maar gijlieden weet niet vanwaar Ik kom
en waar Ik henenga.
- 15 Gij oordeelt naar het vleesch,
Ik oordeel niemand.
- 16 En indien Ik ook oordeel,
Mijn oordeel is waarachtig;
want Ik ben niet alléén,
maar Ik en de Vader,
Die Mij gezonden heeft.
- 17 En daar is ook in Uwe wet geschreven,
dat de getuigenis van twee menschen waarachtig is:
- 18 Ik ben het,
Die van Mijzelven getuig,
en de Vader,
Die Mij gezonden heeft,
getuigt van Mij."
- 19 Zij dan zeiden tot Hem:
"Waar is Uw Vader?"
Jezus antwoordde:
"Gij kent noch Mij noch Mijnen Vader;
indien gij Mij kentet,
zoo zoudt gij ook Mijnen Vader kennen."
- 20 Deze woorden sprak Jezus bij de schatkist,
leerende in den tempel;
en niemand greep Hem,
want Zijne ure was nog niet gekomen.
- 21 Jezus dan zeide wederom tot hen:
"Ik ga henen,
en gij zult Mij zoeken,

- en in uwe zonde zult gij sterven;
waar Ik henen ga,
kunt gijlieden niet komen."
- 22 De Joden dan zeiden:
"Zal Hij ook Zichzelven dooden,
omdat Hij zegt:
'Waar Ik henenga,
kunt gijlieden niet komen?'"
- 23 En Hij zeide tot hen:
"Gijlieden zijt van beneden,
Ik ben van boven;
gij zijt uit deze wereld,
Ik ben niet uit deze wereld.
- 24 Ik heb u dan gezegd,
dat gij in uwe zonden zult sterven;
want indien gij niet gelooft,
dat Ik Die ben,
gij zult in uwe zonden sterven."
- 25 Zij zeiden dan tot Hem:
"Wie zijt gij?"
En Jezus zeide tot hen:
"Wat Ik van den beginne ulieden ook zeg.
- 26 Ik heb vele dingen van u te zeggen
en te oordeelen;
maar Die Mij gezonden heeft, is waarachtig,
en de dingen, Die Ik van Hem gehoord heb,
dezelve spreek Ik tot de wereld."
- 27 Zij verstonden niet,
dat Hij hun van den Vader sprak.
- 28 Jezus dan zeide tot hen:
"Wanneer gij den Zoon des menschen zult verhoofd hebben,
dan zult gij verstaan,
dat Ik Die ben,
en *dat* Ik van Mijzelven niets doe,
maar deze dingen spreek Ik gelijk Mijn Vader Mij geleerd heeft.
- 29 En Die Mij gezonden heeft is met Mij:
de Vader heeft Mij niet alléén gelaten,
want Ik doe altijd wat Hem behagelijk is."

Abraham's kinderen:

- 30 Als Hij deze dingen sprak,
geloofden velen in Hem.
- 31 Jezus dan zeide tot de Joden,
die *in* Hem geloofden:
"Indien gijlieden in Mijn woord blijft,
zoo zijt gij waarlijk Mijne discipelen,
en zult de waarheid verstaan,
en de waarheid zal u vrijmaken."
- 33 Zij antwoordden Hem:
"Wij zijn Abrahams zaad
en hebben nooit iemand gediend;
hoe zegt Gij *dan*:
'Gij zult vrij worden?'"
- 34 Jezus antwoordde hun:
"Voorwaar, voorwaar zeg Ik u,
een iegelijk, die de zonde doet,
is een dienstknecht der zonde;
en de dienstknecht blijft niet eeuwiglijk in het huis,
- 35

de zoon blijft er eeuwiglijk.
36 Indien dan de Zoon u zal vrijgemaakt hebben,
zoo zult gij waarlijk vrij zijn.
37 Ik weet, dat gij Abrahams zaad zijt;
maar gij zoekt Mij te dooden;
want Mijn woord heeft in u geene plaats.
38 Ik spreek wat Ik bij Mijnen Vader gezien heb:
gij doet dan ook wat gij bij uwen vader gezien hebt."
39 Zij antwoordden
en zeiden tot Hem:
"Abraham is onze vader."
Jezus zeide tot hen:
"Indien gij Abrahams kinderen waart,
zoo zoudt gij de werken Abrahams doen;
40 maar nu zoekt gij Mij te dooden,
een Mensch, Die u de waarheid gesproken heb,
welke Ik van God gehoord heb:
dat deed Abraham niet.
41 Gij doet de werken uws vaders."
Zij zeiden dan tot Hem:
"Wij zijn niet geboren uit hoererij,
wij hebben éénen Vader, *namelijk* God."
42 Jezus dan zeide tot hen:
"Indien God uw Vader ware,
zoo zoudt gij Mij liefhebben;
want Ik ben van God uitgegaan
en kom *van Hem*;
want Ik ben ook van Mijzelven niet gekomen,
maar Hij heeft Mij gezonden.
43 Waarom kent gij Mijne sprake niet?
Het is omdat gij Mijn woord niet kunt hooren.
44 Gij zijt uit den vader den duivel,
en wilt de begeerten uws vaders doen.
Die was een menschenmoorder van den beginne,
en is in de waarheid niet staande gebleven;
want geen waarheid is in hem.
Wanneer hij de leugen spreekt,
zoo spreekt hij uit zijn eigen,
want hij is een leugenaar
en de vader der *leugen*.
45 Maar Mij, omdat Ik u de waarheid zeg,
gelooft gij niet.
46 Wie van u overtuigt Mij van zonde?
En indien Ik de waarheid zeg,
waarom gelooft gij Mij niet?
47 Die uit God is,
hoort de woorden Gods;
daarom hoort gijlieden niet,
omdat gij uit God niet zijt."

De meerdere van Abraham:

48 De Joden dan antwoordden
en zeiden tot Hem:
"Zeggen wij niet wèl,
dat gij een Samaritaan zijt
en den duivel hebt?"
49 Jezus antwoordde:
"Ik heb den duivel niet,

maar Ik eer Mijnen Vader,
 en gij onteert Mij.
 50 Doch Ik zoek Mijne eere niet:
 daar is Een, Die haar zoekt en oordeelt.
 51 Voorwaar, voorwaar zeg Ik u,
 zoo iemand Mijn woord zal bewaard hebben,
 die zal den dood niet zien in der eeuwigheid."
 52 De Joden dan zeiden tot Hem:
 "Nu bekennen wij,
 dat Gij den duivel hebt.
 Abraham is gestorven, en de Profeten,
 en zegt Gij:
 'Zoo iemand Mijn woord bewaard zal hebben,
 die zal den dood niet smaken in der eeuwigheid?'
 53 Zijt Gij meerder dan onze vader Abraham,
 welke gestorven is?
 En de Profeten zijn gestorven;
 wien maakt Gij Uzelve?"
 54 Jezus antwoordde:
 "Indien Ik Mijzelven eer, zoo is Mijne eere niets;
Mijn Vader is het, Die Mij eert,
 welchen Gij zegt, dat uw God is,
 55 en gij kent Hem niet;
 maar Ik ken Hem,
 en indien Ik zeg,
 dat Ik Hem niet ken,
 zoo zal Ik ulieden gelijk zijn, *dat is* een leugenaar;
 maar Ik ken Hem
 en bewaar Zijn woord.
 56 Abraham uw vader heeft met verheuging verlangd,
 opdat hij Mijnen dag zien zoude,
 en Hij heeft Hem gezien
 en is verblijd geweest."
 57 De Joden dan zeiden tot Hem:
 "Gij hebt nog geen vijftig jaren,
 en hebt gij Abraham gezien?"
 58 Jezus zeide tot hen:
 "Voorwaar, voorwaar zeg Ik u,
 eer Abraham was ben Ik."
 59 Zij namen dan steenen op,
 dat zij ze op Hem wierpen;
 maar Jezus verborg Zich
 en ging uit den tempel,
 gaande door het midden van hen,
 en ging alzóó voorbij.

9

Een blindgeborene genezen:

1 En voorbijgaande zag Hij eenen mensch blind van de geboorte af.
 2 En Zijne discipelen vraagden Hem,
 zeggende:
 "Rabbi,
 wie heeft er gezondigd,
 deze of zijne ouders,
 dat hij blind zoude geboren worden?"
 3 Jezus antwoordde:
 "Noch deze heeft gezondigd

noch zijne ouders,
maar *dit is geschied*, opdat de werken Gods in hem zouden geopenbaard worden.

4 Ik moet werken de werken Desgenen,
Die Mij gezonden heeft,
zoolang het dag is:
de nacht komt,
wanneer niemand werken kan.

5 Zoolang Ik in de wereld ben,
ben Ik het licht der wereld."

6 Dit gezegd hebbende,
spuwde Hij op de aarde,
en maakte slijk uit dat speeksel,
en streek dat slijk op de oogen des blinden,

7 en zeide tot hem:
"Ga henen,
wasch u in het badwater Siloam"
(t welk overgezet wordt: Uitgezonden).
Hij dan ging henen
en wiesch zich,
en kwam ziende.

8 De geburen dan, en die hem te voren gezien hadden, dat hij blind was,
zeiden:
"Is deze niet,
die zat
en bedelde?"

9 Anderen zeiden:
"Hij is het";
en anderen:
"Hij is hem gelijk."
Hij zeide:
"Ik ben het."

10 Zij dan zeiden tot hem:
"Hoe zijn u de oogen geopend?"

11 Hij antwoordde
en zeide:
"De Mensch, genaamd Jezus, maakte slijk
en bestreek mijne oogen,
en zeide tot mij:
'Ga henen naar het badwater Siloam
en wasch u.'
En ik ging henen
en wiesch mij,
en ik werd ziende."

12 Zij dan zeiden tot hem:
"Waar is Die?"
Hij zeide:
"Ik weet het niet."

13 Zij brachten hem tot de Farizeërs,
hem *namelijk* die te voren blind *geweest was*.

14 En het was sabbat,
als Jezus het slijk maakte
en zijne oogen opende.

15 De Farizeërs dan vraagden hem ook wederom,
hoe hij ziende geworden was;
en hij zeide tot hen:
"Hij leide slijk op mijne oogen,
en ik wiesch mij,
en ik zie."

- 16 Sommigen dan uit de Farizeërs zeiden:
"Deze mensch is van God niet,
want hij houdt den sabbat niet."
Anderen zeiden:
"Hoe kan een mensch, *die* een zondaar is, zulke teekenen doen?"
En daar was tweedracht onder hen.
- 17 Zij zeiden wederom tot den blinde:
"Gij, wat zegt gij van Hem,
dewijl Hij uwe oogen geopend heeft?"
En hij zeide:
"Hij is een profeet."
- 18 De Joden dan geloofden van hem niet,
dat hij blind geweest was
en ziende was geworden,
totdat zij geroepen hadden de ouders desgenen,
die ziende geworden was;
- 19 en zij vraagden hen,
zeggende:
"Is deze uw zoon,
welken gij zegt,
dat blind geboren is?
Hoe ziet hij dan nu?"
- 20 Zijne ouders antwoordden hun
en zeiden:
"Wij weten,
dat deze onze zoon is,
en dat hij blind geboren is;
- 21 maar hoe hij nu ziet,
weten wij niet,
of wie zijne oogen geopend heeft,
weten wij niet;
hij heeft *zijn* ouderdom,
vraagt hem zelve:
hij zal van zichzelf spreken."
- 22 Dit zeiden zijne ouders,
omdat zij de Joden vreesden;
want de Joden hadden alreede te zamen een besluit gemaakt,
zoo iemand hem beleed Christus te zijn,
dat die uit de Synagoge zoude geworpen worden;
- 23 daarom zeiden zijne ouders:
"Hij heeft *zijn* ouderdom,
vraagt hem zelve."
- 24 Zij dan riepen voor de tweede maal den mensch,
die blind geweest was,
en zeiden tot hem:
"Geeft God de eere:
wij weten,
dat deze mensch een zondaar is."
- 25 Hij dan antwoordde
en zeide:
"Of hij een zondaar is, weet ik niet;
één ding weet ik, dat ik blind was, en nu zie."
- 26 En zij zeiden wederom tot hem:
"Wat heeft Hij u gedaan?
Hoe heeft Hij uwe oogen geopend?"
- 27 Hij antwoordde hun:
"Ik heb het u alreede gezegd
en gij hebt het niet gehoord;

wat wilt gij het wederom hooren?
Wilt gijlieden óók Zijne discipelen worden?"

28 Zij gaven hem dan scheldwoorden
en zeiden:
"Gij zijt zijn discipel,
maar wij zijn Mozes' discipelen;

29 wij weten,
dat God tot Mozes gesproken heeft,
maar van dezen weten wij niet van waar hij is."

30 De mensch antwoordde
en zeide tot hen:
"Hierin is immers *wat* wonders,
dat gij niet weet van waar hij is,
en *nochtans* heeft hij mijne oogen geopend.

31 En wij weten,
dat God de zondaars niet hoort;
maar zoo iemand Godvruchtig is
en Zijnen wil doet,
dien hoort Hij.

32 Van *alle* eeuw is het niet gehoord,
dat iemand eens blindgeborenen oogen geopend heeft.

33 Indien deze van God niet ware,
hij zoude niets kunnen doen."

34 Zij antwoordden
en zeiden tot hem:
"Gij zijt geheel in zonden geboren,
en leert gij ons?"
En zij wierpen hem uit.

35 Jezus hoorde,
dat zij hem uitgeworpen hadden,
en hem vindende zeide Hij tot hem:
"Geloofst gij in den Zone Gods?"

36 Hij antwoordde
en zeide:
"Wie is Hij Heere,
opdat ik in Hem mag gelooven?"

37 En Jezus zeide tot hem:
"En gij hebt Hem gezien,
en Die met u spreekt,
Dezelve is Het."

38 En hij zeide:
"Ik geloof, Heere";
en hij aanbad Hem.

39 En Jezus zeide:
"Ik ben tot een oordeel in deze wereld gekomen,
opdat degenen, die niet zien, zien mogen,
en die zien, blind worden."

40 En dit hoorden *eenigen* uit de Farizeërs,
die bij Hem waren,
en zeiden tot Hem:
"Zijn wij *dan* óók blind?"

41 Jezus zeide tot hen:
"Indien gij blind waart,
zoo zoudt gij geen zonde hebben;
maar nu zegt gij:
'Wij zien':
zoo blijft dan uwe zonde.

10

De goede Herder:

- 1 Voorwaar, voorwaar, zeg Ik ulieden,
die niet ingaat door de deur in den stal der schapen,
maar van elders inklimt,
die is een dief en moordenaar;
- 2 maar Die door de deur ingaat
is een Herder der schapen.
- 3 Dezen doet de deurwachter open,
en de schapen hooren Zijne stem,
en Hij roept Zijne schapen bij name,
en leidt ze uit.
- 4 En wanneer Hij Zijne schapen uitgedreven heeft,
zoo gaat Hij voor hen henen;
en de schapen volgen Hem,
overmits zij Zijne stem kennen;
- 5 maar eenen vreemde zullen zij geenszins volgen,
maar zullen van hem vlieden,
overmits zij de stem des vreemden niet kennen."
- 6 Deze gelijkenis zeide Jezus tot hen,
maar zij verstonden niet wat het was,
dat hij tot hen sprak.
- 7 Jezus dan zeide wederom tot hen:
"Voorwaar, voorwaar zeg Ik u,
Ik ben de Deur der schapen.
- 8 Allen, zooveel als er vóór Mij zijn gekomen,
zijn dieven en moordenaars,
maar de schapen hebben hen niet gehoord.
- 9 Ik ben de Deur;
indien iemand door Mij ingaat,
die zal behouden worden,
en hij zal ingaan
en uitgaan,
en weide vinden.
- 10 De dief komt niet
dan opdat hij stele
en slachte
en verderve:
Ik ben gekomen,
opdat zij het leven hebben
en overvloed hebben.
- 11 Ik ben de goede Herder.
De goede Herder stelt Zijn leven voor de schapen;
- 12 maar de huurling
en die geen herder is,
wien de schapen niet eigen zijn,
ziet den wolf komen
en verlaat de schapen
en vliedt,
en de wolf grijpt ze
en verstroot de schapen;
- 13 en de huurling vliedt,
overmits hij een huurling is,
en heeft gene zorg voor de schapen.
- 14 Ik ben de goede Herder,
en Ik ken de Mijnen
en word van de Mijnen gekend.

- 15 Gelijkerwijs de Vader Mij kent,
alzo ken Ik ook den Vader;
en Ik stel Mijn leven voor de schapen.
- 16 Ik heb nog andere schapen,
die van dezen stal niet zijn;
deze moet ik óók toebrengen;
en zij zullen Mijne stem hooren,
en het zal worden één kudde en één Herder.
- 17 Daarom heeft Mij de Vader lief,
overmits Ik Mijn leven aflegge
opdat Ik hetzelfde wederom neme.
- 18 Niemand neemt hetzelfde van Mij,
maar Ik leg het van Mijzelven af;
Ik heb macht hetzelfde af te leggen
en heb macht hetzelfde wederom te nemen;
dit gebod heb Ik van Mijnen Vader ontvangen."
- 19 Daar werd dan wederom tweedracht onder de Joden
om dezer woorden wille;
- 20 en velen van hen zeiden:
"Hij heeft den duivel
en is uitzinnig;
wat hoort gij Hem?"
- 21 Anderen zeiden:
"Dit zijn geen woorden eens bezetenen;
kan ook de duivel der blinden oogen openen?"

Op [Chanoeka:] het feest der tempelvernieuwing:

- 22 En het was het feest der vernieuwing des tempels te Jeruzalem,
en het was winter;
- 23 en Jezus wandelde in den tempel,
in het voorhof Salomo's.
- 24 De Joden dan omringden Hem,
en zeiden tot Hem:
"Hoe lang houdt Gij onze ziel op?
Indien Gij de Christus zijt,
zeg het ons vrijuit."
- 25 Jezus antwoordde hun:
"Ik heb het u gezegd
en Gij gelooft het niet.
De werken die Ik doe in den Naam Mijns Vaders,
die getuigen van Mij;
- 26 maar gijlieden gelooft niet,
want Gij zijt niet van Mijne schapen,
gelijk Ik u gezegd heb.
- 27 Mijne schapen hooren Mijne stem,
en Ik ken dezelve,
en zij volgen Mij,
- 28 en Ik geef hen het eeuwige leven,
en zij zullen niet verloren gaan in der eeuwigheid,
en niemand zal dezelve uit Mijne hand rukken.
- 29 Mijn Vader, Die ze Mij gegeven heeft,
is meerder dan allen,
en niemand kan ze rukken uit de hand Mijns Vaders.
- 30 Ik en de Vader zijn één."
- 31 De Joden dan namen wederom steenen op
om hem te steenigen.
- 32 Jezus antwoordde hun:
"Ik heb u vele treffelijke werken getoond van Mijnen Vader:

- om welk werk van die steenigt gij Mij?"
- 33 De Joden antwoordden Hem,
zeggende:
"Wij steenigen U niet over *eenig* goed werk,
maar over *godslastering*,
en omdat gij een mensch zijnde Uzelven God maakt."
- 34 Jezus antwoordde hun:
"Is er niet geschreven in uwe wet:
'Ik heb gezegd:
'Gij zijt goden?'"
- 35 Indien *de wet* die goden genaamd heeft,
tot welke het woord Gods geschied is,
en de Schrift niet kan gebroken worden,
- 36 zegt gijlieden *tot Mij*,
Dien de Vader geheiligd
en in de wereld gezonden heeft:
'Gij lastert *God*,'
omdat Ik gezegd heb:
'Ik ben Gods Zoon?'
- 37 Indien Ik niet doe de werken Mijns Vaders,
zoo gelooft Mij niet;
- 38 maar indien Ik ze doe,
en zoo gij Mij niet gelooft,
zoo gelooft de werken;
opdat gij moogt bekennen
en gelooven,
dat de Vader in Mij is,
en Ik in Hem."
- 39 Zij zochten dan wederom Hem te grijpen,
en Hij ontging uit hunne hand.

Jezus trekt Zich terug naar Perea:

- 40 En Hij ging wederom over den Jordaan,
tot de plaats waar Johannes eerst doopte,
en Hij bleef aldaar.
- 41 En velen kwamen tot Hem
en zeiden:
"Johannes deed wel geen teeken,
maar alles, wat Johannes van Dezen zeide, was waar."
- 42 En velen geloofden aldaar in Hem.

11

De opwekking van Lazarus:

- 1 En daar was een zeker *man* krank,
genaamd Lazarus, van Bethanië,
uit het vlek van Maria
en hare zuster Martha.
- 2 Maria nu was degene,
die den Heere gezalfd heeft met zalve,
en Zijne voeten afgedroogd heeft met haar haren;
welker broeder Lazarus krank was.
- 3 Zijne zusters dan zonden tot Hem,
zeggende:
"Heere,
zie,
dien gij liefhebt, is krank."
- 4 En Jezus *dat* hoorende zeide:

"Deze krankheid is niet tot den dood,
maar ter heerlijkheid Gods,
opdat de Zoon Gods door dezelve verheerlijkt worde."
5 Jezus nu had Martha en hare zuster en Lazarus lief.
6 Als Hij dan gehoord had,
dat hij krank was,
toen bleef Hij *nog* twee dagen in de plaats,
waar Hij was.
7 Daarna zeide Hij verder tot de discipelen:
"Laat ons wederom naar Judéa gaan."
8 De discipelen zeiden tot Hem:
"Rabbi,
de Joden hebben U nu *onlangs* gezocht te steenigen,
en gaat gij wederom derwaarts?"
9 Jezus antwoordde:
"Zijn er niet twaalf uren in den dag?
Indien iemand in den dag wandelt,
zoo stoot hij zich niet,
overmits hij het Licht dezer wereld ziet;
10 maar indien iemand in den nacht wandelt,
zoo stoot hij zich,
overmits het licht in hem niet is."
11 Dit sprak Hij,
en daarna zeide Hij tot hen:
"Lazarus onze vriend slaapt,
maar Ik ga henen om hem uit den slaap op te wekken."
12 Zijne discipelen dan zeiden:
"Heere, indien hij slaapt,
zoo zal hij gezond worden."
13 Doch Jezus had gesproken van zijnen dood;
maar zij meenden,
dat Hij sprak van de rust des slaaps.
14 Toen zeide dan Jezus tot hen vrijuit:
"Lazarus is gestorven,
15 en Ik ben blijde om uwentwil,
dat Ik daar niet geweest ben,
opdat gij gelooven moogt;
doch laat ons tot hem gaan."
16 Thomas dan, genaamd Didymus, zeide tot *zijne* medediscipelen:
"Laat ons óók gaan,
opdat wij met Hem sterven."
17 Jezus dan gekomen zijnde vond,
dat hij nu vier dagen in het graf geweest was.
18 Bethanië nu was nabij Jeruzalem,
omtrent vijftien stadiën van *daar*.
19 En velen uit de Joden waren gekomen tot Martha en Maria,
opdat zij haar vertroosten zouden over haren broeder.
20 Martha dan, als zij hoorde dat Jezus kwam,
ging Hem tegemoet;
doch Maria bleef in huis zitten.
21 Zoo zeide Martha dan tot Jezus:
"Heere,
waart Gij hier geweest,
zoo ware mijn broeder niet gestorven;
22 maar ook nu weet ik,
dat alles wat Gij van God begeeren zult,
God het u geven zal."
23 Jezus zeide tot haar:

"Uw broeder zal wederopstaan."
24 Martha zeide tot Hem:
"Ik weet,
dat hij opstaan zal in de opstanding ten laatsten dage."
25 Jezus zeide tot haar:
"Ik ben de opstanding en het leven:
die in Mij gelooft zal leven,
al ware hij ook gestorven;
26 en een iegelijk, die leeft
en in Mij gelooft,
zal niet sterven in der eeuwigheid:
gelooft gij dat?"
27 Zij zeide tot Hem:
"Ja, Heere,
ik heb het geloofd,
dat gij zijt de Christus,
de Zoon Gods,
Die in de wereld komen zoude."
28 En dit gezegd hebbende ging zij henen,
en riep Maria hare zuster heimelijk,
zeggende:
"De Meester is daar
en Hij roept u."
29 Deze, als zij *dat* hoorde,
stond haastiglijk op
en ging tot Hem.
30 Jezus nu was nog in het vlek niet gekomen,
maar was in de plaats,
waar Hem Martha tegemoet gekomen was.
31 De Joden dan, die met haar in het huis waren
en haar vertroostten,
ziende Maria,
dat zij haastiglijk opstond
en uitging,
volgden haar,
zeggende:
"Zij gaat naar het graf,
opdat zij aldaar weene."
32 Maria dan, als zij kwam daar Jezus was
en Hem zag,
viel aan Zijne voeten,
zeggende tot Hem:
"Heere,
indien Gij hier geweest waart,
zoo ware mijn broeder niet gestorven."
33 Jezus dan,
als Hij haar zag weenen,
en de Joden, die met haar kwamen, *óók* weenen,
werd zeer bewogen in den geest
en ontroerde Zichzelven,
34 en zeide:
"Waar hebt gij hem gelegd?"
Zij zeiden tot Hem:
"Heere,
kom
en zie het."
35 Jezus weende.
36 De Joden dan zeiden:

- "Zie,
hoe lief Hij hem had."
- 37 En sommigen uit hen zeiden:
"Kon Hij, die de oogen des blinden geopend heeft,
niet maken, dat ook deze niet gestorven ware?"
- 38 Jezus dan wederom in Zichzelven zeer bewogen zijnde,
kwam tot het graf;
en het was eene spelonk,
en een steen was daarop gelegd.
- 39 Jezus zeide:
"Neemt den steen weg."
Martha, de zuster des gestorvenen,
zeide tot Hem:
"Heere,
hij riekt nu al,
want hij heeft vier dagen *aldaar gelegen*."
- 40 Jezus zeide tot haar:
"Heb Ik u niet gezegd,
dat zoo gij gelooft,
gij de heerlijkheid Gods zien zult?"
- 41 Zij dan namen dan den steen weg,
waar de gestorvene lag;
en Jezus hief de oogen opwaarts
en zeide:
"Vader,
Ik dank U,
dat Gij Mij gehoord hebt.
- 42 Doch Ik wist,
dat Gij Mij altijd hoort;
maar om der schare wil,
die rondom staat,
heb ik *dit* gezegd,
opdat zij zouden gelooven,
dat Gij Mij gezonden hebt."
- 43 En als Hij dit gezegd had,
riep Hij met groote stem:
"Lazarus, kom uit."
- 44 En de gestorvene kwam uit,
gebonden aan handen en voeten met grafdoeken,
en zijn aangezicht was omwonden met eenen zweetdoek.
Jezus zeide tot hen:
"Ontbindt hem
en laat hem henengaan."
- 45 Velen uit de Joden, die tot Maria gekomen waren
en aanschouwd hadden hetgeen Jezus gedaan had,
geloofden in Hem;
- 46 maar sommigen van hen gingen tot de Farizeërs,
en zeiden tot hen 't geen Jezus gedaan had.

Tot Jezus' dood besloten:

- 47 De Overpriesters dan en de Farizeërs vergaderden den Raad,
en zeiden:
"Wat zullen wij doen?
Want deze Mensch doet vele teekenen.
- 48 Indien wij Hem alzóó laten *geworden*,
zij zullen allen in Hem gelooven,
en de Romeinen zullen komen
en wegnemen beide onze plaats en volk."

49 En een uit hen,
namelijk Kajafas, die deszelven jaars Hoogepriester was,
zeide tot hen:
"Gij verstaat niets,
50 en gij bedenkt niet,
dat het ons nut is,
dat één mensch sterve voor het volk,
en het geheele volk niet verloren ga."
51 En dit zeide Hij niet uit Zichzelven,
maar zijnde de Hoogepriester van dat jaar profeteerde hij,
dat Jezus sterven zoude voor het volk;
52 en niet alleen voor dat volk,
maar opdat Hij ook de kinderen Gods,
die verstrooid waren,
tot één zoude vergaderen.
53 Van dien dag af beraadslaagden zij te zamen,
dat zij Hem dooden zouden.
54 Jezus dan wandelde niet meer vrijelijk onder de Joden,
maar ging van daar naar het land bij de woestijn,
naar de stad genaamd Efraïm,
en verkeerde aldaar met Zijne discipelen.

Jeruzalem in spanning:

55 En het Pascha der Joden was nabij,
en velen uit dat land gingen op naar Jeruzalem
vóór het Pascha,
opdat zij zichzelf reinigden.
56 Zij zochten dan Jezus
en zeiden onder elkander,
staande in den tempel:
"Wat dunkt u?
Dunkt u dat Hij niet komen zal tot het feest?"
57 De Overpriesters nu en de Farizeërs hadden een gebod gegeven,
dat, zoo iemand wist waar Hij was,
hij het zoude te kennen geven,
opdat zij Hem mochten vangen.

12

De zalving te Bethanië:

1 Jezus dan kwam zes dagen vóór het Pascha te Bethanië,
waar Lazarus was,
die gestorven was geweest,
welken Hij opgewekt had uit de dooden.
2 Zij bereidden Hem aldaar een avondmaal
en Martha diende;
en Lazarus was één van degenen,
die met Hem aanzaten.
3 Maria dan genomen hebbende
een pond zalf van onvervalschten zeer kostelijken nardus,
heeft de voeten van Jezus gezalfd
en met haar haren Zijne voeten afgedroogd;
en het huis werd vervuld van den reuk der zalf.
4 Zoo zeide dan een van Zijne discipelen,
namelijk Judas Simons *zoon* Iskariot,
die Hem verraden zoude:
5 "Waarom is deze zalf niet verkocht voor driehonderd penningen
en den armen gegeven?"

6 En dit zeide hij niet,
omdat hij bezorgd was voor de armen,
maar omdat hij een dief was,
en de beurs had,
en droeg hetgeen gegeven werd.
7 Jezus dan zeide:
"Laat af van haar:
zij heeft dit bewaard tegen den dag Mijner begrafenis.
8 Want de armen hebt gijlieden altijd met u,
maar Mij hebt gij niet altijd."

De intocht in Jeruzalem:

9 Eene groote schare dan der Joden verstond,
dat Hij aldaar was;
en zij kwamen niet alleen om Jezus wil,
maar opdat zij ook Lazarus zouden zien,
dien Hij uit de dooden opgewekt had.
10 En de Overpriesters beraadslaagden,
dat zij ook Lazarus dooden zouden;
11 want velen van de Joden gingen om zijnentwil
en geloofden in Jezus.
12 Des anderen daags eene groote schare,
die tot het feest gekomen was,
hoorende dat Jezus naar Jeruzalem kwam,
13 namen de takken van palmboomen
en gingen uit Hem tegemoet,
en riepen:
"Hosanna,
gezegend is Hij,
Die komt in den Naam des HEEREN,
Hij Die is de Koning Israëls!"
14 En Jezus vond eenen jongen ezel
en zat daarop,
gelijk geschreven is:
15 "Vrees niet gij dochter Sions:
zie,
uw Koning komt,
zittende op het veulen eener ezelin."
16 Doch dit verstonden Zijne discipelen in 't eerst niet;
maar als Jezus verheerlijkt was,
toen werden zij indachtig,
dat dit van Hem geschreven was,
en *dat* zij Hem dit gedaan hadden.
17 De schare dan,
die met Hem was,
getuigde,
dat hij Lazarus uit het graf geroepen
en hem uit de dooden opgewekt had.
18 Daarom ging ook de schare Hem tegemoet,
overmits zij gehoord had,
dat Hij dat teeken gedaan had.
19 De Farizeërs dan zeiden onder elkander:
"Ziet gij *wel*,
dat gij gansch niet vordert?
Zie,
de *geheele* wereld gaat Hem na."

Naar aanleiding van de vraag der Grieken:

- 20 En daar waren sommige Grieken uit degenen,
die opgekomen waren,
opdat zij op het feest zouden aanbidden:
- 21 deze dan gingen op tot Filippus,
die van Bethsaïda in Galiléa was,
en baden Hem,
zeggende:
"Heere, wij wilden Jezus *wel* zien."
- 22 Filippus kwam
en zeide het Andréas,
en Andréas en Filippus wederom zeiden het Jezus.
- 23 Maar Jezus antwoordde hun,
zeggende;
"De ure is gekomen,
dat de Zoon des menschen zal verheerlijkt worden.
- 24 Voorwaar, voorwaar zeg Ik u,
indien het tarwegraan in de aarde niet valt en sterft,
zoo blijft hetzelve alléén;
maar indien het sterft,
zoo brengt het veel vrucht voort.
- 25 Die zijn leven liefheeft,
zal hetzelve verliezen;
en die zijn leven haat in deze wereld,
zal hetzelve bewaren tot het eeuwige leven.
- 26 Zoo iemand Mij dient,
die volge Mij,
en waar Ik ben,
aldaar zal ook Mijn dienaar zijn.
En zoo iemand Mij dient,
de Vader zal hem eeren.
- 27 Nu is Mijne ziel ontroerd,
en wat zal Ik zeggen?
Vader, verlos Mij uit deze ure?
Maar hierom ben Ik in deze ure gekomen.
- 28 Vader, verheerlijk Uwen Naam."
Daar kwam dan eene Stem uit den hemel, *zeggende*:
"En Ik heb Hem verheerlijkt,
en Ik zal Hem wederom verheerlijken."
- 29 De schare dan, die daar stond
en *dit* hoorde,
zeide dat er een donderslag geschied was;
anderen zeiden:
"Een engel heeft tot Hem gesproken."
- 30 Jezus antwoordde
en zeide:
"Niet om Mijnentwil is deze stem geschied,
maar om uwentwil.
- 31 Nu is het oordeel dezer wereld:
nu zal de overste dezer wereld buitengeworpen worden;
- 32 en Ik, zoo wanneer Ik van de aarde zal verhoogd zijn,
zal ze allen tot Mij trekken."
- 33 En dit zeide Hij,
beteekenende hoedanigen dood Hij sterven zoude.
- 34 De schare antwoordde Hem:
"Wij hebben uit de Wet gehoord,
dat de Christus blijft in der eeuwigheid;
en hoe zegt Gij,

- dat de Zoon des menschen moet verhoogd worden?
Wie is deze Zoon des menschen?"
- 35 Jezus dan zeide tot hen:
"Nog eenen kleinen tijd is het Licht bij ulieden:
wandelt terwijl gij het licht hebt,
opdat de duisternis u niet bevange:
en die in de duisternis wandelt,
weet niet waar hij henengaat.
- 36 Terwijl gij het licht hebt,
gelooft in het licht,
opdat gij kinderen des lichts moogt zijn."
Deze dingen sprak Jezus,
en weggaande verborg Hij Zich van hen.

Niet aangenomen:

- 37 En hoewel Hij zoovele teekenen voor hen gedaan had,
nochtans geloofden zij in Hem niet,
38 opdat het woord van Jesaja den profeet vervuld wierd,
dat hij gesproken heeft:
"HEERE, wie heeft onze prediking geloofd,
en wien is de arm des HEEREN geopenbaard?"
- 39 Daarom konden zij niet gelooven,
dewijl Jesaja wederom gezegd heeft:
40 "Hij heeft hunne oogen verblind
en hun hart verhard,
opdat zij met de oogen niet zien,
en met het hart *niet* verstaan,
en zij bekeerd worden,
en Ik hen geneze."
- 41 Dit zeide Jesaja,
toen hij Zijne heerlijkheid zag
en van Hem sprak.
- 42 Nochtans geloofden ook zelfs velen uit de oversten in Hem;
maar om der Farizeërs wil beleden zij het niet,
opdat zij uit de Synagoge niet zouden geworpen worden;
43 want zij hadden de eere der menschen lief,
meer dan de eere Gods.
- 44 En Jezus riep
en zeide:
"Die in Mij gelooft,
gelooft in Mij niet,
maar in dengene die Mij gezonden heeft;
45 en die Mij ziet,
die ziet Degene,
Die Mij gezonden heeft.
- 46 Ik ben een Licht in de wereld gekomen,
opdat een iegelijk,
die in Mij gelooft,
in de duisternis niet blijve.
- 47 En indien iemand Mijne woorden gehoord
en niet geloofd zal hebben,
Ik oordeel niet;
want Ik ben niet gekomen,
opdat Ik de wereld oordeele,
maar opdat Ik de wereld zalig make.
- 48 Die Mij verwerpt
en Mijne woorden niet ontvangt,
heeft Die hem oordeelt:

het woord dat Ik gesproken heb,
dat zal hem oordeelen ten laatsten dage.
49 Want Ik heb uit Mijzelven niet gesproken;
maar de Vader, Die Mij gezonden heeft,
Die heeft Mij een gebod gegeven,
wat Ik zeggen zal
en wat Ik spreken zal.
50 En Ik weet,
dat Zijn gebod het eeuwige leven is.
Hetgeen Ik dan spreek,
dat spreek Ik alzóó gelijk Mij de Vader gezegd heeft."

13

De voetwassing:

1 En vóór het feest van het Pascha,
Jezus wetende dat Zijne ure gekomen was,
dat Hij uit deze wereld zoude overgaan tot den Vader,
alzóó Hij de Zijnen, die in de wereld waren,
liefgehad had,
zóó heeft Hij hen liefgehad tot den einde.
2 En als het avondmaal gedaan was,
toen nu de duivel in het hart Judas Simons *zoon* Iskariot gegeven had,
dat hij Hem verraden zoude,
3 Jezus wetende dat de Vader Hem alle dingen in de handen gegeven had,
en dat Hij van God uitgegaan was
en tot God henenging,
4 stond op van het avondmaal,
en leide Zijne kleederen af,
en nemende een linnen doek,
omgordde Zichzelven;
5 daarna goot Hij water in het bekken
en begon de voeten der discipelen te wasschen
en af te drogen met den linnen doek,
waarmede Hij omgord was.
6 Hij dan kwam tot Simon Petrus,
en die zeide tot Hem:
"Heere, zult Gij mij de voeten wasschen?"
7 Jezus antwoordde
en zeide tot Hem:
"Wat Ik doe weet gij nu niet,
maar gij zult het na dezen verstaan."
8 Petrus zeide tot Hem:
"Gij zult mijne voeten niet wasschen in der eeuwigheid."
Jezus antwoordde hem:
"Indien ik u niet wasch,
gij hebt geen deel met mij."
9 Simon Petrus zeide tot Hem:
"Heere, niet alleen mijne voeten,
maar ook de handen en het hoofd."
10 Jezus zeide tot Hem:
"Die gewasschen is,
heeft niet van noode dan de voeten te wasschen,
maar is geheel rein;
en gijlieden zijt rein,
doch niet allen."
11 Want Hij wist wie Hem verraden zoude;
daarom zeide Hij:

- "Gij zijt niet allen rein."
12 Als Hij dan hunne voeten gewasschen
en Zijne kleederen genomen had,
zat Hij wederom aan,
en zeide tot hen:
"Verstaat gijlieden wat Ik ulieden gedaan heb?"
13 Gij heet Mij Meester en Heere,
en gij zegt wèl,
want Ik ben Het.
14 Indien dan Ik,
de Heere en de Meester,
uwe voeten gewasschen heb,
zoo zijt gij ook schuldig elkanders voeten te wasschen;
15 want Ik heb u een voorbeeld gegeven,
opdat gelijkerwijs Ik u gedaan heb,
gijlieden óók doet.
16 Voorwaar, voorwaar zeg Ik u,
een dienstknecht is niet meerder dan zijn heer,
noch een gezant meerder dan die hem gezonden heeft.
17 Indien gij deze dingen weet,
zalig zijt gij,
zoo gij dezelve doet.

De ontmaskering van Judas:

- 18 Ik zeg niet van u allen:
Ik weet welke Ik uitverkoren heb;
maar *dit geschiedt* opdat de Schrift vervuld worde:
'Die met Mij het brood eet,
heeft tegen Mij zijne verzenen opgeheven.'
19 Van nu zeg Ik het ulieden eer het geschied is,
opdat, wanneer het geschied zal zijn,
gij gelooven moogt,
dat Ik het ben.
20 Voorwaar, voorwaar zeg Ik u,
zoo Ik iemand zend,
wie *dien* ontvangt,
die ontvangt Hem,
die Mij gezonden heeft."
21 Jezus deze dingen gezegd hebbende,
werd ontroerd in den geest,
en betuigde
en zeide:
"Voorwaar, voorwaar Ik zeg u,
dat één van ulieden Mij zal verraden."
22 De discipelen dan zagen op elkander,
twijfelende van wien Hij *dat* zeide.
23 En één van Zijn discipelen was aanzittende
in den schoot van Jezus,
welken Jezus liefhad.
24 Simon Petrus dan wenkte dezen,
dat hij vragen zoude,
wie hij toch ware van welken hij *dit* zeide.
25 En deze vallende op de borst van Jezus,
zeide tot Hem:
"Heere, wie is het?"
26 Jezus antwoordde:
"Deze is het,
wien Ik de bete,

als Ik ze ingedoopt heb,
geven zal."
En als Hij de bete ingedoopt had,
gaf Hij ze Judas Simons *zoon* Iskariot.
27 En na de bete,
toen voer de satan in hem.
Jezus dan zeide tot hem:
"Dat gij doet,
doe het haastiglijk."
28 En dit verstond niemand dergenen, die aanzaten,
waartoe Hij hem *dat* zeide;
29 want sommigen meenden,
dewijl Judas de beurs had,
dat hem Jezus zeide:
"Koop hetgeen Wij van noode hebben tot het feest";
of dat hij den armen wat geven zoude.
30 Hij dan de bete genomen hebbende,
ging terstond uit;
en het was nacht.

Het nieuwe gebod:

31 Als hij dan uitgegaan was,
zeide Jezus:
"Nu is de Zoon des menschen verheerlijkt,
en God is in Hem verheerlijkt.
32 Indien God in Hem verheerlijkt is,
zoo zal ook God in Hem verheerlijken in Zichzelven,
en Hij zal Hem terstond verheerlijken.
33 Kinderkens,
nog eenen kleinen *tijd* ben Ik bij u.
Gij zult Mij zoeken,
en gelijk Ik den Joden gezegd heb:
'Waar Ik henenga kunt gij niet komen',
alzo zeg Ik ulieden nu ook.
34 Een nieuw gebod geef Ik u,
dat gij elkander liefhebt;
gelijk Ik u liefgehad heb,
dat ook gij elkander liefhebt.
35 Hieraan zullen zij allen bekennen,
dat gij Mijne discipelen zijt,
zoo gij liefde hebt onder elkander."

Petrus verloochening voorspeld:

36 Simon Petrus zeide tot Hem:
"Heere, waar gaat gij henen?"
Jezus antwoordde Hem:
"Waar Ik henenga kunt gij nu niet volgen,
maar gij zult Mij namaals volgen."
37 Petrus zeide tot Hem:
"Heere, waarom kan ik U niet volgen?
Ik zal mijn leven voor U zetten."
38 Jezus antwoordde hem:
"Zult gij uw leven voor Mij zetten?
Voorwaar, voorwaar zeg Ik u,
de haan zal niet kraaien,
totdat gij Mij driemaal verloochend zult hebben.

14

Het doel der scheiding:

- 1 Uw hart worde niet ontroerd;
gijlieden gelooft in God,
gelooft ook in Mij.
- 2 In het huis Mijns Vaders zijn vele woningen:
anderszins zou Ik het u gezegd hebben;
Ik ga henen om u plaats te bereiden.
- 3 En zoo wanneer Ik henen zal gegaan zijn
en u plaats zal bereid hebben,
zoo kom Ik weder
en zal u tot Mij nemen,
opdat gij óók zijn moogt daar ik ben.
- 4 En waar Ik henenga weet gij,
en den weg weet gij."
Thomas zeide tot Hem:
"Heere, wij weten niet waar gij henengaat,
en hoe kunnen wij den weg weten?"
- 6 Jezus zeide tot hem:
"Ik ben de Weg, en de Waarheid, en het Leven:
niemand komt tot den Vader dan door Mij.
- 7 Indien gijlieden Mij gekend hadt,
zoo zoudt gij ook Mijnen Vader gekend hebben;
en van nu aan kent gij Hem
en hebt Hem gezien."
- 8 Filippus zeide tot hem:
"Heere, toon ons den Vader,
en het is ons genoeg."
- 9 Jezus zeide tot hem:
"Ben Ik zoo langen tijd met ulieden,
en hebt gij Mij niet gekend, Filippus?
Wie Mij gezien heeft,
die heeft den Vader gezien:
en hoe zegt gij:
'Toon ons den Vader?'
- 10 Geloofst gij niet,
dat Ik in den Vader *ben*,
en de Vader in Mij is?
De woorden, die ik tot ulieden spreek,
spreek Ik van Mijzelven niet,
maar de Vader, die in Mij blijft,
Die doet de werken.
- 11 Geloofst Mij,
dat Ik in den Vader *ben*
en de Vader in Mij is;
en indien niet,
zoo gelooft Mij om de werken zelve.
- 12 Voorwaar, voorwaar zeg Ik ulieden,
die in Mij gelooft,
de werken, die Ik doe, zal hij óók doen
en zal meerdere doen dan deze;
want Ik ga henen tot Mijnen Vader,
en zoo wat gij begeeren zult in Mijnen Naam,
dat zal Ik doen,
opdat de Vader in den Zoon verheerlijkt worde.
- 14 Zoo gij iets begeeren zult in Mijnen Naam,
Ik zal het doen.

De belofte van den Trooster:

- 15 Indien gij Mij liefhebt,
zoo bewaart Mijne geboden:
- 16 en Ik zal den Vader bidden,
en Hij zal u eenen anderen Trooster geven,
opdat Hij bij u blijve in der eeuwigheid,
17 *namelijk* den Geest der waarheid,
welken de wereld niet kan ontvangen,
want zij ziet Hem niet
en kent Hem niet;
maar gij kent Hem,
want Hij blijft bij ulieden
en zal in u zijn.
- 18 Ik zal u geen weezen laten,
Ik kom *weder* tot u.
- 19 Nog eenen kleinen *tijd* en de wereld zal Mij niet meer zien;
maar gij zult Mij zien,
want Ik leef
en gij zult leven.
- 20 In dien dag zult gij bekennen,
dat Ik in Mijnen Vader *ben*,
en gij in Mij,
en Ik in u.
- 21 Die Mijne geboden heeft
en dezelve bewaart,
die is het die Mij liefheeft,
en die Mij liefheeft zal van Mijnen Vader geliefd worden;
en Ik zal hem liefhebben,
en Ik zal Mijzelven aan Hem openbaren.
- 22 Judas, niet de Iskariot, zeide tot Hem:
"Heere, wat is het,
dat Gij Uzelven aan ons zult openbaren
en niet aan de wereld?"
- 23 Jezus antwoordde
en zeide tot hem:
"Zoo iemand Mij liefheeft,
die zal Mijn woord bewaren;
en Mijn Vader zal hem liefhebben,
en Wij zullen tot hem komen
en zullen woning bij hem maken.
- 24 Die Mij niet liefheeft,
die bewaart Mijne woorden niet;
en het woord, dat gijlieden hoort, is het Mijne niet,
maar des Vaders, Die Mij gezonden heeft.
- 25 Deze dingen heb Ik tot u gesproken,
bij u blijvende;
- 26 maar de Trooster, de Heilige Geest,
Welken de Vader zenden zal in Mijnen Naam,
Die zal u alles leeren,
en zal u indachtig maken alles wat Ik u gezegd heb.
- 27 Vrede laat Ik u,
Mijnen vrede geef Ik u:
niet gelijkerwijs de wereld *hem* geeft,
geef Ik *hem* u.
Uw hart worde niet ontroerd
en zijt niet versaagd.
- 28 Gij hebt gehoord,

dat Ik tot u gezegd heb:
'Ik ga henen
en kom *weder* tot u.'
Indien gij Mij liefhadt,
zoo zoudt gij u verblijden,
omdat Ik gezegd heb:
'Ik ga henen tot den Vader';
want Mijn Vader is meerder dan Ik.
29 En nu heb Ik het u gezegd,
eer het geschied is,
opdat, wanneer het geschied zal zijn,
gij gelooven moogt.
30 Ik zal niet veel meer met u spreken;
want de overste dezer wereld komt
en heeft aan Mij niets;
31 maar opdat de wereld wete,
dat Ik den Vader liefheb
en alzóó doe gelijkerwijs Mij de Vader geboden heeft:
staat op,
laat ons van hier gaan."

15

De wijnstok en de ranken:

1 "Ik ben de ware Wijnstok,
en Mijn Vader is de Landman.
2 Alle rank, die in Mij geen vrucht draagt,
die neemt Hij weg,
en alle die vrucht draagt,
die reinigt Hij,
opdat zij meer vrucht drage.
3 Gijlieden zijt nu rein om het woord,
dat Ik tot u gesproken heb:
4 blijft in Mij,
en Ik in u.
Gelijkerwijs de rank geen vrucht kan dragen van zichzelf,
zoo zij niet in den wijnstok blijft,
alzóó ook gij niet,
zoo gij in Mij niet blijft.
5 Ik ben de wijnstok *en*
gij de ranken.
Die in Mij blijft
en Ik in hem,
die draagt veel vrucht;
want zonder Mij kunt gij niets doen.
6 Zoo iemand in Mij niet blijft,
die is buitengeworpen gelijkerwijs de rank,
en is verdord;
en men vergadert dezelve,
en men werpt ze in 't vuur,
en zij worden verbrand.
7 Indien gij in Mij blijft
en Mijne woorden in u blijven,
zoo wat gij wilt zult gij begeeren,
en het zal u geschieden.
8 Hierin is Mijn Vader verheerlijkt,
dat gij veel vrucht draagt,
en gij zult Mijne discipelen zijn.

- 9 Gelijkerwijs de Vader Mij liefgehad heeft,
heb Ik u ook liefgehad:
blijft in deze Mijne liefde.
- 10 Indien gij Mijne geboden bewaart,
zoo zult gij in Mijne liefde blijven,
gelijkerwijs Ik de geboden Mijns Vaders bewaard heb
en blijf in Zijne liefde.

Elkander liefhebben:

- 11 Deze dingen heb Ik tot u gesproken,
opdat Mijne blijdschap in u blijve,
en uwe blijdschap vervuld worde.
- 12 Dit is Mijn gebod,
dat gij elkander liefhebt,
gelijkerwijs Ik u liefgehad heb.
- 13 Niemand heeft meerder liefde dan deze,
dat iemand zijn leven zette voor zijne vrienden.
- 14 Gij zijt mijne vrienden,
zoo gij doet wat Ik u gebied.
- 15 Ik heet u niet meer dienstknechten,
want de dienstknecht weet niet wat zijn heer doet;
maar Ik heb u vrienden genoemd,
want al wat Ik van Mijnen Vader gehoord heb,
dat heb Ik u bekend gemaakt.
- 16 Gij hebt Mij niet uitverkoren,
maar Ik heb u uitverkoren,
en Ik heb u gesteld,
dat gij zoudt henengaan en vrucht dragen,
en *dat* uwe vrucht blijve;
opdat zoo wat gij van den Vader begeeren zult
in Mijnen Naam,
Hij u *dat* geve.
- 17 Dit gebied Ik u,
dat gij elkander liefhebt.

De haat der wereld:

- 18 Indien u de wereld haat,
zoo weet,
dat zij Mij eer dan u gehaat heeft.
- 19 Indien gij van de wereld waart,
zoo zoude de wereld het hare liefhebben,
doch omdat gij van de wereld niet zijt,
maar Ik u uit de wereld heb uitverkoren,
daarom haat u de wereld.
- 20 Gedenkt het woord,
dat Ik u gezegd heb:
'Een dienstknecht is niet meerder dan zijn heer'.
Indien zij Mij vervolgd hebben,
zij zullen ook u vervolgen;
indien zij Mijn woord bewaard hebben,
zij zullen ook het uwe bewaren.
- 21 Maar alle deze dingen zullen zij u doen om Mijns Naams wil,
omdat zij Hem niet kennen,
Die Mij gezonden heeft.
- 22 Indien ik niet gekomen ware
en tot hen gesproken had,
zij hadden geen zonde;
maar nu hebben zij geen voorwendsel voor hunne zonde.

23 Die Mij haat,
die haat ook Mijnen Vader.
24 Indien Ik de werken onder hen niet had gedaan,
die niemand anders gedaan heeft,
zij hadden geen zonde;
maar nu hebben zij ze gezien,
en beide Mij en Mijnen Vader gehaat.
25 Maar *dit geschiedt* opdat het woord vervuld worde,
dat in hunne wet geschreven is:
'Zij hebben Mij zonder oorzaak gehaat.'
26 Maar wanneer de Trooster zal gekomen zijn,
Dien Ik u zenden zal van den Vader,
namelijk de Geest der waarheid,
Die van den Vader uitgaat,
Die zal van Mij getuigen;
27 en gij zult óók getuigen,
want gij zijt van den beginne met Mij geweest.

16

1 Deze dingen heb Ik tot u gesproken,
opdat gij niet geërgerd wordt.
2 Zij zullen u uit de Synagogen werpen;
ja, de ure komt,
dat een iegelijk, die u zal dooden,
zal meenen Gode eenen dienst te doen.
3 En deze dingen zullen zij u doen,
omdat zij den Vader niet gekend hebben noch Mij.
4 Maar deze dingen heb Ik tot u gesproken,
opdat, wanneer de ure zal gekomen zijn,
gij aan dezelve moogt gedenken,
dat Ik ze u gezegd heb.

Het werk van de Trooster:

Doch deze dingen heb Ik u van het begin niet gezegd,
omdat Ik bij ulieden was;
5 en nu ga Ik henen tot Dengene, Die Mij gezonden heeft,
en niemand van u vraagt Mij:
'Waar gaat gij henen?'
6 Maar omdat Ik deze dingen tot u gesproken heb,
zoo heeft de droefheid uw hart vervuld.
7 Doch Ik zeg u de waarheid,
het is u nut,
dat Ik wegga;
want indien Ik niet wegga,
zoo zal de Trooster tot u niet komen;
maar indien Ik henenga,
zoo zal Ik Hem tot u zenden.
8 En die gekomen zijnde,
zal de wereld overtuigen van zonde,
en van gerechtigheid,
en van oordeel:
9 van zonde,
omdat zij in Mij niet gelooven;
10 en van gerechtigheid,
omdat Ik tot Mijnen Vader henenga,
en gij zult Mij niet meer zien;
11 en van oordeel,

- omdat de overste dezer wereld geoordeeld is.
- 12 Nog vele dingen heb Ik tot u te zeggen,
doch gij kunt die nu niet dragen;
- 13 maar wanneer Die zal gekomen zijn,
namelijk de Geest der waarheid,
Hij zal u in al de waarheid leiden;
want Hij zal van Zichzelven niet spreken,
maar zoo wat Hij zal gehoord hebben,
zal Hij spreken
en de toekomende dingen zal Hij u verkondigen.
- 14 Die zal Mij verheerlijken;
want Hij zal het uit het Mijne nemen,
en zal het u verkondigen.
- 15 Al wat de Vader heeft, is Mijne:
daarom heb Ik gezegd,
dat Hij het uit het Mijne zal nemen
en u verkondigen.

Droefheid, die blijdschap wordt:

- 16 Eenen kleinen *tijd*, en gij zult Mij niet zien,
en wederom eenen kleinen *tijd* en gij zult Mij zien;
want Ik ga henen tot den Vader."
- 17 *Sommigen* dan uit Zijne discipelen zeiden tot elkander:
"Wat is dit,
dat Hij tot ons zegt:
'Eenen kleinen *tijd* en gij zult Mij niet zien,
en wederom eenen kleinen *tijd* en gij zult Mij zien'; en
'want Ik ga henen tot den Vader?'"
- 18 *Zij* zeiden dan:
"Wat is dit, dat Hij zegt?
Eenen kleinen *tijd*?
Wij weten niet wat Hij zegt."
- 19 Jezus dan bekende,
dat zij Hem wilden vragen,
en zeide tot hen:
"Vraagt gij daarvan onder elkander,
dat Ik gezegd heb:
'Eenen kleinen *tijd* en gij zult Mij niet zien,
en wederom eenen kleinen *tijd* en gij zult Mij zien?'"
- 20 Voorwaar, voorwaar Ik zeg u,
dat gij zult schreien en klagelijk weenen,
maar de wereld zal zich verblijden;
en gij zult bedroefd zijn,
maar uwe droefheid zal tot blijdschap worden.
- 21 Eene vrouw, wanneer zij baart, heeft droefheid,
dewijl hare ure gekomen is;
maar wanneer zij het kindeken gebaard heeft,
zoo gedenkt zij de benauwdheid niet meer om de blijdschap,
dat een mensch ter wereld geboren is.
- 22 En gij dan hebt nu wel droefheid,
maar Ik zal u wederzien
en uw hart zal zich verblijden
en niemand zal uwe blijdschap van u wegnemen;
- 23 en in dien dag zult gij Mij niets vragen.
Voorwaar, voorwaar Ik zeg u,
al wat gij den Vader zult bidden in Mijnen Naam,
dat zal Hij u geven.
- 24 Tot nog toe hebt gij niets gebeden in Mijnen Naam:

bidt en gij zult ontvangen,
opdat uwe blijdschap vervuld zij.
25 Deze dingen heb Ik door gelijkenissen tot u gesproken;
maar de ure komt,
dat Ik niet meer door gelijkenissen tot u spreken zal,
maar u vrijuit van den Vader zal verkondigen.
26 In dien dag zult gij in Mijnen Naam bidden;
en Ik zeg u niet,
dat Ik den Vader voor u bidden zal;
27 want de Vader Zelf heeft u lief,
dewijl gij Mij liefgehad hebt
en hebt geloofd,
dat Ik van God ben uitgegaan.
28 Ik ben van den Vader uitgegaan
en ben in de wereld gekomen,
wederom verlaat Ik de wereld
en ga henen tot den Vader.

Het afscheidswoord:

29 Zijne discipelen zeiden tot Hem:
"Zie, nu spreekt Gij vrijuit
en zegt geene gelijkenis;
30 nu weten wij,
dat Gij alle dingen weet,
en Gij hebt niet van noode,
dat u iemand vrage:
hierom gelooven wij,
dat Gij van God uitgegaan zijt."
31 Jezus antwoordde hun:
"Gelooft gij nu?
32 Zie,
de ure komt
en is nu gekomen,
dat gij zult verstrooid worden een iegelijk naar het zijne,
en gij Mij alleen zult laten.
En *nochtans* ben Ik niet alleen;
want de Vader is met Mij.
33 Deze dingen heb Ik tot u gesproken,
opdat gij in Mij vrede hebt.
In de wereld zult gij verdrukking hebben;
maar hebt goeden moed,
Ik heb de wereld overwonnen."

17

Het Hoogepriesterlijk Gebed:

1 Dit heeft Jezus gesproken,
en Hij hief Zijne oogen op naar den hemel,
en zeide:
"Vader,
de ure is gekomen,
verheerlijk Uwen Zoon,
opdat ook Uw Zoon U verheerlijkje,
2 gelijkerwijs Gij Hem macht gegeven heeft over alle vleesch,
opdat al wat Gij Hem gegeven hebt,
Hij hun het eeuwige leven geve.
3 En dit is het eeuwige leven,
dat zij U kennen den eenen waarachtigen God,

en Jezus Christus, dien Gij gezonden hebt.
4 Ik heb U verheerlijkt op de aarde,
Ik heb voleindigd het werk,
dat Gij Mij gegeven hebt om te doen:
5 en nu verheerlijk Mij, Gij Vader, bij Uzelven,
met de heerlijkheid,
die Ik bij U had eer de wereld was.
6 Ik heb Uwen Naam geopenbaard den menschen,
die Gij Mij uit de wereld gegeven hebt.
Zij waren Uwe,
en Gij hebt Mij dezelve gegeven,
en zij hebben Uw Woord bewaard.
7 Nu hebben zij bekend,
dat alles wat Gij Mij gegeven hebt van U is;
8 want de woorden, die Gij Mij gegeven hebt,
heb Ik hun gegeven,
en zij hebben ze ontvangen
en zij hebben waarlijk bekend,
dat Ik van U uitgegaan ben,
en hebben geloofd,
dat Gij Mij gezonden hebt.
9 Ik bid voor hen;
Ik bid niet voor de wereld,
maar voor degenen die Gij Mij gegeven hebt,
want zij zijn Uwe;
10 en al het Mijne is uwe,
en het uwe is Mijne;
en Ik ben in hen verheerlijkt.
11 En Ik ben niet meer in de wereld,
maar deze zijn in de wereld,
en Ik kom tot U.
Heilige Vader,
bewaars ze in Uwen Naam,
die Gij Mij gegeven hebt,
opdat zij één zijn gelijk als Wij.
12 Toen Ik met hen in de wereld was,
bewaarde Ik ze in Uwen Naam:
die Gij Mij gegeven hebt,
heb Ik bewaard
en niemand uit hen is verloren gegaan
dan de zoon der verderfenis,
opdat de Schrift vervuld worde.
13 Maar nu kom Ik tot U
en spreek dit in de wereld,
opdat zij Mijne blijdschap vervuld mogen hebben in zichzelfe.
14 Ik heb hun Uw Woord gegeven,
en de wereld heeft ze gehaat,
omdat zij van de wereld niet zijn,
gelijk als Ik van de wereld niet ben.
15 Ik bid niet,
dat Gij hen uit de wereld wegneemt,
maar dat Gij hen bewaart van den booze.
16 Zij zijn niet van de wereld,
gelijkerwijs Ik van de wereld niet ben.
17 Heilig hen in Uwe waarheid:
Uw Woord is de waarheid.
18 Gelijkerwijs Gij Mij gezonden hebt in de wereld,
alzóó heb Ik hen ook in de wereld gezonden;

19 en Ik heilig Mijzelven voor hen,
opdat ook zij geheiligd mogen zijn in waarheid.
20 En Ik bid niet alleen voor deze,
maar ook voor degenen,
die door hun woord in Mij gelooven zullen:
21 opdat zij allen één zijn,
gelijkerwijs Gij Vader in Mij,
en Ik in U,
dat ook zij in ons één zijn,
opdat de wereld geloove,
dat Gij Mij gezonden hebt.
22 En Ik heb hun de heerlijkheid gegeven,
die Gij Mij gegeven hebt,
opdat zij één zijn gelijk als Wij Eén zijn:
23 Ik in hen,
en Gij in Mij;
opdat zij volmaakt zijn in één,
en opdat de wereld bekenne,
dat Gij Mij gezonden hebt
en hen liefgehad hebt gelijk Gij Mij liefgehad hebt.
24 Vader, Ik wil,
dat waar Ik ben,
ook die bij Mij zijn,
die Gij Mij gegeven hebt,
opdat zij Mijne heerlijkheid mogen aanschouwen,
die Gij Mij gegeven hebt;
want Gij hebt Mij liefgehad vóór de grondlegging der wereld.
25 Rechtvaardige Vader,
de wereld heeft U niet gekend:
maar Ik heb U gekend,
en dezen hebben bekend,
dat Gij Mij gezonden hebt;
26 en Ik heb hun Uwen Naam bekend gemaakt
en zal Hem bekend maken,
opdat de liefde,
waarmede Gij Mij liefgehad hebt,
in hen zij,
en Ik in hen."

18

De gevangenneming:

1 Jezus dit gezegd hebbende,
ging uit met Zijne discipelen over de beek Kedron,
waar een hof was,
in welken Hij ging en Zijne discipelen.
2 En Judas, die Hem verried,
wist óók die plaats,
dewijl Jezus aldaar dikwijls vergaderd was geweest met Zijne discipelen.
3 Judas dan, genomen hebbende de bende *krijgsknechten* en *eenige* dienaars
van de Overpriesters en Farizeërs,
kwam aldaar met lantaarnen en fakkelen en wapenen.
4 Jezus dan wetende alles wat over Hem komen zoude,
ging uit
en zeide tot hen:
"Wien zoekt gij?"
5 Zij antwoordden Hem:
"Jezus den Nazarener."

- Jezus zeide tot hen:
"Ik ben het."
En Judas, die Hem verried,
stond óók bij hen.
- 6 Als hij dan tot hen zeide:
"Ik ben het",
gingen zij achterwaarts
en vielen ter aarde.
- 7 Hij vraagde hen dan wederom:
"Wien zoekt gij?"
En zij zeiden:
"Jezus den Nazarener."
- 8 Jezus antwoordde:
"Ik heb u gezegd,
dat Ik het ben:
indien gij dan Mij zoekt,
zoo laat dezen henengaan."
- 9 Opdat het woord vervuld zoude worden,
dat Hij gezegd had:
"Uit degenen,
die Gij Mij gegeven hebt,
heb Ik niemand verloren."
- 10 Simon Petrus dan hebbende een zwaard,
trok hetzelfde *uit*,
en sloeg des Hoogepriesters dienstknecht
en hieuw zijn rechteroor af:
en de naam van den dienstknecht was Malchus.
- 11 Jezus dan zeide tot Petrus:
"Steek uw zwaard in de scheede.
De drinkbeker, dien Mij de Vader gegeven heeft,
zal Ik dien niet drinken?"

Bij den Hoogepriester. De verloochening van Petrus:

- 12 De bende dan
en de overste over duizend
en de dienaars der Joden
namen Jezus gezamenlijk
en bonden Hem,
- 13 en leidden Hem henen,
eerst tot Annas;
want Hij was de vrouwsvader van Kajafas,
welke deszelven jaars Hoogepriester was.
- 14 Kajafas nu was degene,
die den Joden geraden had,
dat het nut was,
dat één Mensch voor het volk stierf.
- 15 En Simon Petrus volgde Jezus,
en een ander discipel;
deze discipel nu was den Hoogepriester bekend,
en ging met Jezus in des Hoogepriesters zaal.
- 16 En Petrus stond buiten aan de deur.
De andere discipel dan,
die den Hoogepriester bekend was,
ging uit
en sprak met de deurwaarster
en bracht Petrus in.
- 17 De dienstmaagd dan,
die de deurwaarster was,

- zeide tot Petrus:
"Zijt ook gij niet uit de discipelen van Dezen Mensch?"
Hij zeide:
"Ik ben niet."
- 18 En de dienstknechten en de dienaars stonden,
hebbende een kolenvuur gemaakt,
omdat het koud was,
en warmden zich.
Petrus stond bij hen
en warmde zich.
- 19 De Hoogepriester dan vraagde Jezus
van Zijne discipelen
en van Zijne leer.
- 20 Jezus antwoordde hem:
"Ik heb vrijuit gesproken tot de wereld;
Ik heb altijd geleerd in de Synagoge
en in den tempel,
waar de Joden van alle plaatsen te zamen komen,
en in 't verborgen heb Ik niets gesproken:
21 wat ondervraagt gij Mij?
Ondervraag degenen, die het gehoord hebben,
wat Ik tot hen gesproken heb;
zie,
deze weten wat Ik gezegd heb."
- 22 En als Hij dit zeide,
gaf een van de dienaren, die daarbij stond, Jezus eenen kinnebakslag,
zeggende:
"Antwoordt Gij alzóó den Hoogepriester?"
- 23 Jezus antwoordde hem:
"Indien Ik kwalijk gesproken heb,
betuig van het kwade;
en indien wèl,
waarom slaat gij mij?"
- 24 Annas dan had Hem gebonden gezonden tot Kajafas den Hoogepriester.
- 25 En Simon Petrus stond
en warmde zich;
zij zeiden dan tot hem:
"Zijt ook gij niet uit Zijne discipelen?"
Hij loochende het,
en zeide:
"Ik ben niet."
- 26 Een van de dienstknechten des Hoogepriesters,
die de maagschap was van dengene,
dien Petrus het oor afgehouden had,
zeide:
"Heb ik u niet gezien in den hof met Hem?"
- 27 Petrus dan loochende het wederom;
en terstond kraaide de haan.

Voor Pilatus:

- 28 Zij dan leidden Jezus van Kajafas in het Rechthuis;
en het was 's morgens vroeg.
En zij gingen niet in het Rechthuis,
opdat zij niet verontreinigd zouden worden,
maar opdat zij het Pascha eten mochten.
- 29 Pilatus dan ging tot hen uit,
en zeide:
"Wat beschuldiging brengt gij tegen dezen mensch?"

30 Zij antwoordden
en zeiden tot hem:
"Indien Deze geen kwaaddoener ware,
zoo zouden wij Hem u niet overgeleverd hebben."
31 Pilatus dan zeide tot hen:
"Neemt gij Hem
en oordeelt Hem naar uwe wet."
De Joden dan zeiden tot hem:
"Het is ons niet geoorloofd iemand te dooden."
32 Opdat het woord van Jezus vervuld wierd,
dat Hij gezegd had,
beteekenende hoedanigen dood Hij sterven zou.
33 Pilatus dan ging wederom in het Rechthuis,
en riep Jezus,
en zeide tot Hem:
"Zijt Gij de Koning der Joden?"
34 Jezus antwoordde hem:
"Zegt gij dit van uzelfen,
of hebben het u anderen van Mij gezegd?"
35 Pilatus antwoordde:
"Ben ik een Jood?
Uw volk en de Overpriesters hebben U aan mij overgeleverd:
wat hebt Gij gedaan?"
36 Jezus antwoordde:
"Mijn Koninkrijk is niet van deze wereld:
indien Mijn Koninkrijk van deze wereld ware,
zoo zouden Mijne dienaars gestreden hebben,
opdat Ik den Joden niet ware overgeleverd;
maar nu is Mijn Koninkrijk niet van hier."
37 Pilatus dan zeide tot Hem:
"Zijt gij dan een Koning?"
Jezus antwoordde:
"Gij zegt, dat Ik een Koning ben.
Hiertoe ben Ik geboren
en hiertoe ben Ik in de wereld gekomen,
opdat Ik der waarheid getuigenis geven zoude.
Een iegelijk, die uit de waarheid is,
hoort Mijne stem."
38 Pilatus zeide tot Hem:
"Wat is waarheid?"

Barabbas:

En als hij dat gezegd had,
ging hij wederom uit tot de Joden
en zeide tot hen:
"Ik vind geen schuld in Hem.
39 Doch gij hebt eene gewoonte,
dat ik u op het Pascha eenen loslate;
wilt gij dan, dat ik u den Koning der Joden loslate?"
40 Zij dan riepen allen wederom,
zeggende:
"Niet dezen,
maar Barabbas."
En Barabbas was een moordenaar.

19

Zie de mensch:

- 1 Toen nam Pilatus dan Jezus
en geeselde Hem.
- 2 En de krijgsknechten,
eene kroon van doornen gevlochten hebbende,
zetterden die op Zijn hoofd,
en wierpen Hem een purperen kleed om,
3 en zeiden:
"Wees gegroet Gij Koning der Joden";
en zij gaven Hem kinnebakslagen.
- 4 Pilatus dan kwam wederom uit,
en zeide tot hen:
"Zie,
ik breng Hem tot ulieden uit,
opdat gij weet,
dat ik in Hem geen schuld vind."
- 5 Jezus dan kwam uit,
dragende de doornenkroon
en het purperen kleed;
en *Pilatus* zeide tot hen:
"Zie, de mensch."
- 6 Als hem dan de Overpriesters en de dienaars zagen,
riepen zij,
zeggende:
"Kruis Hem,
kruis Hem."
Pilatus zeide tot hen:
"Neemt gijlieden Hem
en kruist Hem,
want ik vind in Hem geen schuld."
- 7 De Joden antwoordden hem:
"Wij hebben eene wet
en naar onze wet moet Hij sterven,
want Hij heeft Zichzelven Gods Zoon gemaakt."

Door Pilatus overgegeven:

- 8 Toen Pilatus dan dit woord hoorde,
werd hij meer bevreesd,
9 en ging wederom in het Rechthuis,
en zeide tot Jezus:
"Vanwaar zijt Gij?"
Maar Jezus gaf hem geen antwoord.
- 10 Pilatus dan zeide tot Hem:
"Spreekt Gij tot mij niet?
Weet Gij niet,
dat ik macht heb U te kruisigen
en macht heb U los te laten?"
- 11 Jezus antwoordde:
"Gij zoudt geen macht hebben tegen Mij,
indien het u niet van boven gegeven ware;
daarom die Mij aan u heeft overgeleverd,
heeft grooter zonde."
- 12 Van toen af zocht Pilatus Hem los te laten;
maar de Joden riepen,
zeggende:
"Indien gij Dezen loslaat,

- zoo zijt gij des Keizers vriend niet:
een iegelijk, die zichzelf Koning maakt,
wederspreekt den Keizer."
- 13 Als Pilatus dan dit woord hoorde,
bracht hij Jezus uit,
en zat neder op den rechterstoel,
in de plaats genaamd Lithostrótos,
en in 't Hebreeuwsch Gabbatha.
- 14 En het was de voorbereiding van het Pascha,
en omtrent de zesde ure;
en Hij zeide tot de Joden:
"Zie,
uw Koning."
- 15 Maar zij riepen:
"Neem weg,
neem weg,
kruis Hem."
Pilatus zeide tot hen:
"Zal ik uwen Koning kruisigen?"
De Overpriesters antwoordden:
"Wij hebben geen Koning dan den Keizer."
- 16 Toen gaf hij Hem dan hun over,
opdat Hij gekruist zoude worden.

Golgotha:

- En zij namen Jezus
en leidden *hem* weg;
- 17 en Hij dragende Zijn kruis,
ging uit naar de *plaats* genaamd Hoofdschedelplaats,
welke in 't Hebreeuwsch genaamd wordt Golgotha;
- 18 alwaar zij Hem kruisten,
en met Hem twee anderen,
aan elke zijde éénen,
en Jezus in 't midden.
- 19 En Pilatus schreef ook een opschrift,
en zette *dat* op het kruis;
en daar was geschreven:
"JEZUS DE NAZARENER, DE KONING DER JODEN."
- 20 Dit opschrift dan lazen velen van de Joden,
want de plaats, waar Jezus gekruist werd,
was nabij de stad;
en het was geschreven
in 't Hebreeuwsch,
in 't Grieksch,
en in 't Latijn.
- 21 De Overpriesters dan der Joden zeiden tot Pilatus:
"Schrijf niet:
'De Koning der Joden',
maar, dat Hij gezegd heeft:
'Ik ben de Koning der Joden'."
- 22 Pilatus antwoordde:
"Dat ik geschreven heb,
dat heb ik geschreven."
- 23 De krijgsknechten dan,
als zij Jezus gekruist hadden,
namen Zijne kleederen
en maakten vier deelen,
voor elken krijgsknecht een deel,

en den rok.
De rok nu was zonder naad,
van boven af geheel geweven;
24 zij dan zeiden tot elkander:
"Laat ons dien niet scheuren,
maar laat ons daarover loten,
wiens *die* zijn zal";
opdat de Schrift vervuld worde,
die zegt:
"Zij hebben Mijne kleederen onder zich verdeeld,
en over Mijne kleeding hebben zij het lot geworpen."
Dit hebben dan de krijgsknechten gedaan.
25 En bij het kruis van Jezus stonden Zijne Moeder,
en Zijne moederszuster
Maria de *vrouw* van Klopas,
en Maria Magdalena.
26 Jezus nu ziende Zijne Moeder
en den discipel, dien Hij liefhad, daarbij staande,
zeide tot Zijne Moeder:
"Vrouw,
zie Uw zoon."
27 Daarna zeide Hij tot den discipel:
"Zie,
uwe Moeder."
En van die ure aan nam haar de discipel in zijn *huis*.
28 Hierna Jezus, wetende,
dat nu alles volbracht was,
opdat de Schrift zoude vervuld worden,
zeide:
"Mij dorst."
29 Daar stond dan een vat vol edik,
en zij vulden eene spons met edik,
en omleiden ze met hysop,
en brachten ze aan Zijnen mond.
30 Toen Jezus dan den edik genomen had,
zeide Hij:
"Het is volbracht",
en het hoofd buigende gaf den geest.
31 De Joden dan,
opdat de lichamen niet aan het kruis zouden blijven op den sabbat,
dewijl het de voorbereiding was,
(want die dag des sabbats was groot),
baden Pilatus,
dat hunne beenen zouden gebroken
en zij weggenomen worden.
32 De krijgsknechten dan kwamen,
en braken wel de beenen des eersten en des anderen,
die met Hem gekruist was,
33 maar komende tot Jezus,
als zij zagen dat Hij nu gestorven was,
zoo braken zij Zijne beenen niet,
34 maar één der krijgsknechten doorstak zijne zijde met eene speer,
en terstond kwam daar bloed en water uit.
35 En die het gezien heeft,
die heeft het getuigd,
en zijne getuigenis is waarachtig,
en hij weet,
dat hij zegt hetgeen dat waar is,

- opdat gij gelooven moogt.
36 Want deze dingen zijn geschied,
opdat de Schrift vervuld worde:
"Geen been van Hem zal verbroken worden";
37 en wederom zegt eene andere Schrift:
"Zij zullen zien in welken zij gestoken hebben."

De begrafenis:

- 38 En daarna Jozef van Arimathéa
(die een discipel van Jezus was,
maar bedekt
om de vreeze der Joden)
bad Pilatus,
dat hij mocht het Lichaam van Jezus wegnemen;
en Pilatus liet het toe.
Hij dan ging
en nam het Lichaam van Jezus weg.
39 En Nicodemus kwam óók,
die des nachts tot Jezus eerst gekomen was,
brengende een mengsel van mirre en aloë,
omtrent honderd ponden *gewicht*.
40 Zij dan namen dan het Lichaam van Jezus
en bonden dat in linnen doeken met de specerijen,
gelijk de Joden de gewoonte hebben van begraven.
41 En daar was in de plaats,
waar Hij gekruist was,
een hof,
en in den hof een nieuw graf,
in hetwelk nog nooit iemand gelegd was geweest:
42 aldaar dan leiden zij Jezus,
om de voorbereiding der Joden,
overmits het graf nabij was.

20

Bij het ledige graf:

- 1 En op den eersten dag der week ging Maria Magdalena vroeg,
als het nog duister was,
naar het graf,
en zag den steen van het graf weggenomen.
2 Zij liep dan
en kwam tot Simon Petrus
en tot den anderen discipel,
welken Jezus liefhad,
en zeide tot hen:
"Zij hebben den Heere weggenomen uit het graf,
en wij weten niet waar zij Hem gelegd hebben."
3 Petrus dan ging uit en de andere discipel,
en zij kwamen tot het graf;
4 en deze twee liepen te gelijk.
En de andere discipel liep vooruit,
sneller dan Petrus,
en kwam eerst tot het graf;
5 en als hij nederbukte
zag hij de doeken liggen,
nochtans ging hij *daar* niet in.
6 Simon Petrus dan kwam
en volgde hem,

en ging in het graf,
en zag de doeken liggen;
7 en den zweetdoek, die op Zijn hoofd geweest was,
zag *hij* niet bij de doeken liggen,
maar afzonderlijk in eene *andere* plaats samengerold.
8 Toen ging dan ook de andere discipel *daarin*,
die eerst tot het graf gekomen was,
en zag het
en geloofde;
9 want zij wisten nog de Schrift niet,
dat Hij van de dooden moest opstaan.
10 De discipelen dan gingen wederom naar huis.

De verschijning aan Maria Magdalena:

11 En Maria stond buiten bij het graf weenende.
Als zij dan weende,
bukte zij in het graf,
12 en zag twee Engelen in witte *kleederen* zitten,
éénen aan het hoofd
en éénen aan de voeten,
waar het lichaam van Jezus gelegen had.
13 En die zeiden tot haar:
"Vrouw, wat weent gij?"
Zij zeide tot hen:
"Omdat zij mijnen Heere weggenomen hebben,
en ik weet niet waar zij Hem gelegd hebben."
14 En als zij dit gezegd had,
keerde zij zich achterwaarts
en zag Jezus staan,
en zij wist niet,
dat het Jezus was.
15 Jezus zeide tot haar:
"Vrouw, wat weent gij?
Wien zoekt gij?"
Zij, meenende, dat het de hovenier was,
zeide tot Hem:
"Heer, zoo gij Hem weggedragen hebt,
zeg mij waar gij Hem gelegd hebt,
en ik zal Hem wegnemen."
16 Jezus zeide tot haar:
"Maria!"
Zij zich omkeerende zeide tot Hem:
"Rabbouni",
hetwelk is gezegd Meester.
17 Jezus zeide tot haar:
"Raak Mij niet aan,
want Ik ben nog niet opgevaren tot Mijnen Vader;
maar ga henen tot Mijne broeders,
en zeg hun:
Ik vaar op tot Mijnen Vader en uwen Vader,
en *tot* Mijnen God en uwen God."
18 Maria Magdalena ging
en boodschapte den discipelen,
dat zij den Heere gezien had,
en *dat* Hij haar dit gezegd had.

Bij de discipelen zonder Thomas:

19 Als het dan avond was op dien eersten dag der week,

- en als de deuren gesloten waren,
waar de discipelen vergaderd waren,
om de vreeze der Joden,
kwam Jezus
en stond in het midden,
en zeide tot hen:
"Vrede zij ulieden."
20 En dit gezegd hebbende,
toonde Hij hun Zijne handen
en Zijne zijde.
De discipelen dan werden verblijd,
als zij den Heere zagen.
21 Jezus dan zeide wederom tot hen:
"Vrede zij ulieden:
gelijkerwijs Mij de Vader gezonden heeft,
zend Ik ook ulieden."
22 En als Hij dit gezegd had,
blies Hij *op hen*,
en zeide tot hen:
"Ontvangt den Heiligen Geest.
23 Zoo gij iemands zonden vergeeft,
dien worden ze vergeven;
zoo gij iemands *zonden* houdt,
dien zijn ze gehouden."
- Jezus en Thomas:*
24 En Thomas, een van de twaalve,
gezegd Didymus,
was met hen niet,
toen Jezus *daar* kwam.
25 De andere discipelen dan zeiden tot hem:
"Wij hebben den Heere gezien."
Doch hij zeide tot hen:
"Indien ik in Zijne handen niet zie het teeken der nagelen,
en mijnen vinger steek in het teeken der nagelen,
en steek mijne hand in Zijne zijde,
ik zal geenszins gelooven."
26 En na acht dagen waren Zijne discipelen wederom binnen,
en Thomas met hen;
en Jezus kwam als de deuren gesloten waren,
en stond in het midden,
en zeide:
"Vrede zij ulieden."
27 Daarna zeide Hij tot Thomas:
"Breng uwen vinger hier,
en zie Mijne handen,
en breng uwe hand
en steek ze in Mijne zijde,
en wees niet ongeloovig maar geloovig."
28 En Thomas antwoordde
en zeide tot Hem:
"Mijn Heere en mijn God!"
29 Jezus zeide tot hem:
"Omdat gij Mij gezien hebt, Thomas,
zoo hebt gij geloofd:
zalig *zijn zij*, die niet zullen gezien hebben
en *nochtans* zullen geloofd hebben."
30 Jezus dan heeft nog wel vele andere teekenen

in de tegenwoordigheid Zijner discipelen gedaan,
die niet zijn beschreven in dit boek;
31 maar deze zijn geschreven,
opdat gij gelooft,
dat Jezus is de Christus,
de Zone Gods,
en opdat gij geloovende het leven hebt
in Zijnen Naam.

21

Aan de zee van Tiberias

1 Na dezen openbaarde Jezus Zichzelven wederom den discipelen
aan de zee van Tiberias;
en Hij openbaarde Zich aldus.
2 Daar waren te zamen
Simon Petrus,
en Thomas genaamd Didymus,
en Nathanaël,
die van Kana in Galiléa was,
en de zonen van Zebedeüs,
en twee andere van Zijne discipelen.
3 Simon Petrus zeide tot hen:
"Ik ga visschen."
Zij zeiden tot hem:
"Wij gaan ook met u."
Zij gingen uit
en traden terstond in het schip,
en in dien nacht vingen zij niets.
4 En als het nu morgenstond geworden was,
stond Jezus op den oever;
doch de discipelen wisten niet,
dat het Jezus was.
5 Jezus dan zeide tot hen:
"Kinderkens, hebt gij niet eenige toespijs?"
Zij antwoorden Hem: "Neen."
6 En Hij zeide tot hen:
"Werpt het net aan de rechterzijde van het schip,
en gij zult vinden."
Zij wierpen het dan,
en konden het niet meer trekken vanwege de menigte der visschen.
7 De discipel dan,
welken Jezus liefhad,
zeide tot Petrus:
"Het is de Heere."
Simon Petrus dan hoorende,
dat het de Heere was,
omgordde het opperkleed
(want hij was naakt)
en wierp zichzelf in de zee.
8 En de andere discipelen kwamen met het scheepken
(want zij waren niet ver van het land,
maar omtrent twee honderd ellen),
sleepende het net met de visschen.
9 Als zij dan aan het land gegaan waren,
zagen zij een kolenvuur liggen,
en visch daarop liggen en brood.
10 Jezus zeide tot hen:

- "Brengt van de visschen,
die gij nu gevangen hebt."
11 Simon Petrus ging op
en trok het net op het land,
vol groote visschen,
tot honderd drie en vijftig;
en hoewel er zooveel waren,
zoo scheurde het net niet.
- 12 Jezus zeide tot hen:
"Komt herwaarts,
houdt het middagmaal."
En niemand van de discipelen durfde vragen:
"Wie zijt gij?"
wetende dat het de Heere was.
- 13 Jezus dan kwam,
en nam het brood,
en gaf het hun,
en de visch desgelijks.
- 14 Dit was nu de derde maal,
dat Jezus Zijnen discipelen geopenbaard is,
nadat Hij van de dooden opgewekt was.

Jezus en Petrus:

- 15 Toen zij dan het middagmaal gehouden hadden,
zeide Jezus tot Simon Petrus:
"Simon, Jona's *zoon*, hebt gij Mij liever dan deze?"
Hij zeide tot Hem:
"Ja, Heere, gij weet dat ik U lief heb."
Hij zeide tot hem:
"Weid Mijne lammeren."
- 16 Hij zeide wederom tot hem ten tweede male:
"Simon, Jona's zoon, hebt gij Mij lief?"
Hij zeide tot Hem:
"Ja, Heere, Gij weet dat ik U liefheb."
Hij zeide tot hem:
"Hoed Mijne schapen."
- 17 Hij zeide tot hem ten derde male:
"Simon, Jona's *zoon*, hebt gij Mij lief?"
Petrus werd bedroefd,
omdat Hij ten derden male tot hem zeide:
"Hebt gij Mij lief?"
en zeide tot Hem:
"Heere, Gij weet alle dingen,
Gij weet, dat ik U liefheb."
Jezus zeide tot hem:
"Weid mijne schapen."
- 18 Voorwaar, voorwaar zeg Ik u,
toen gij jonger waart,
gorddet gij uzelfven
en wandeldet alwaar gij wildet;
maar wanneer gij zult oud geworden zijn,
zoo zult gij uwe handen uitstrekken,
en een ander zal u gorden
en brengen waar gij niet wilt."
- 19 En dit zeide Hij,
beteekenende met hoedanigen dood hij God verheerlijken zoude.
En dit gesproken hebbende,
zeide Hij tot hem:

- "Volg Mij."
- 20 En Petrus zich omkeerende,
zag den discipel volgen,
welken Jezus liefhad,
die ook aan het avondmaal op Zijne borst gevallen was
en gezegd had:
"Heere, wie is het,
die U verraden zal?"
- 21 Als Petrus dezen zag,
zeide hij tot Jezus:
"Heere, maar wat *zal* deze?"
- 22 Jezus zeide tot hem:
"Indien Ik wil, dat hij blijve, totdat Ik kom,
wat gaat het u aan?
Volg gij Mij."
- 23 Dit woord dan ging uit onder de broederen,
dat deze discipel niet zoude sterven;
en Jezus had tot hem niet gezegd,
dat hij niet sterven zoude,
maar: "Indien Ik wil, dat hij blijve, totdat Ik kom,
wat gaat het u aan?"

Slotwoord:

- 24 Deze is de discipel,
die van deze dingen getuigt
en deze dingen geschreven heeft,
en wij weten,
dat zijn getuigenis waarachtig is.
- 25 En daar zijn nog vele andere dingen,
die Jezus gedaan heeft,
welke, zoo zij elk bijzonder geschreven werden,
ik acht, dat ook de wereld zelve
de geschreven boeken niet zoude bevatten.